

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Ondřej Reiser

Valná hromada společnosti s ručením omezeným

Diplomová práce

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Valná hromada společnosti s ručením omezeným vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne

.....
Ondřej Reiser

Poděkování:

„Velice rád bych na tomto místě poděkoval doc. JUDr. Ludmile Lochmanové, Ph.D. za odborné vedení při psaní této práce, za cenné připomínky, rady a čas, který mi věnovala.“

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	6
1. Úvod.....	7
2. Valná hromada jako orgán společnosti.....	9
2.1 Obecná charakteristika.....	9
2.2 Postavení v hierarchii orgánů s.r.o. a vztahy mezi nimi.....	10
3. Působnost valné hromady.....	13
3.1 K působnosti obecně.....	13
3.2 Výlučná působnost.....	13
3.3 Fakultativní působnost.....	14
3.4 Atrahovaná působnost.....	14
3.5 Jednotlivé záležitosti náležející do působnosti valné hromady.....	15
3.5.1 Změna obsahu společenské smlouvy.....	15
3.5.2 Změna výše základního kapitálu.....	17
3.5.3 Volba a odvolání orgánů.....	19
3.5.4 Udělování a odvolávání prokury.....	22
3.5.5. Zrušení společnosti s likvidací.....	23
3.5.6 Schvalování účetní závěrky, rozdělení zisku a úhrady ztrát.....	24
3.5.7 Rozhodnutí o přeměně společnosti.....	25
3.5.8 Schválení převodu nebo zastavení závodu.....	25
3.5.9 Smlouva o tichém společenství.....	26
3.5.10 Schválení finanční asistence.....	27
3.5.11 Rozhodnutí o převzetí účinků jednání učiněných za společnost před jejím vznikem.....	27
3.5.12 Rozhodnutí o naložení s vkladovým áziem.....	28
3.5.13 Rozhodování o změně druhu kmenového listu.....	28
3.5.14 Další působnost valné hromady.....	29
4. Svolání valné hromady.....	30
4.1 Ke svolání valné hromady obecně.....	30
4.2 Důvody pro svolání valné hromady.....	30
4.2.1 Obligatorní důvody svolání zasedání.....	30
4.2.2 Fakultativní důvody.....	32
4.3 Osoby oprávněné ke svolání valné hromady.....	32
4.4 Pozvánka na valnou hromadu.....	33

4.4.1	Forma a právní povaha pozvánky	33
4.4.2	Lhůty související s pozvánkou	34
4.4.3	Obsah pozvánky	36
4.5	Odvolání valné hromady	38
5.	Průběh valné hromady	39
5.1	Typologie valných hromad	39
5.2	Osoby oprávněné účastnit se valné hromady	39
5.2.1	Společníci	39
5.2.2	Jednatel	41
5.2.3	Členové dozorčí rady	42
5.2.4	Likvidátor a další osoby zúčastněné	43
5.3	Usnášeníschopnost a přijímání rozhodnutí	44
5.4	Průběh valné hromady	45
6.	Rozhodování a rozhodnutí valné hromady	47
6.1	Právní povaha usnesení valné hromady	47
6.2	Rozhodnutí učiněné mimo konání valné hromady	47
6.3	Rozhodování per rollam	49
7.	Neplatnost usnesení valné hromady	52
7.1	Důvody neplatnosti valné hromady	52
7.2	Lhůta k podání žaloby na neplatnost usnesení	53
7.3	Aktivní věcná legitimace	54
7.3.1	Protest	55
7.4	Přiměřené zadostiučinění	56
8.	Závěr	58
	Použitá literatura	60
	Shrnutí	64
	Summary	65
	Klíčová slova / Key words	66

Seznam použitých zkratk

ZOK – zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

NOZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

ObchZ – zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

ÚčZ – zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

LPS, Listina - usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

InsZ – zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

NotŘ – zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

1. Úvod

Tématem této diplomové práce je společnost s ručením omezeným, jež stojí na pomezí společností osobních a kapitálových. Předmětem mého zkoumání je výhradně valná hromada jakožto nejvyšší orgán společnosti. Jelikož se jedná o téma nesmírně rozsáhlé a komplexní, budu se zabývat vybranými otázkami souvisejícími s valnou hromadou společnosti s ručením omezeným. Text této práce je zaměřen především na právní úpravu zákona o obchodních korporacích s komparací předchozí právní úpravy v otázkách, které jsou upraveny odlišně či nebyly upraveny pozitivním právem vůbec. S postavením valné hromady v hierarchii orgánů se pojí řada dílčích otázek, na které se budu snažit nalézt odpověď. Pokusím se tedy poukázat na změny v právní úpravě valné hromady, jakož i v otázkách s touto problematikou souvisejících. K uvedenému bude nutné přihlídnout též dosavadní bohaté judikatuře, která může být podporou učiněným teoretickým závěrům. Rovněž může být vhodným prostředkem v situacích, kde je právní úprava nedostatečná nebo zcela chybí. V některých případech se pokusím též vyslovit své stanovisko k aplikovatelnosti dosavadní judikatury na novou právní úpravu valné hromady. Mimo jiné se budu zabývat též určitými problematickými situacemi, které vyvstaly z nové právní úpravy občanského a korporátního práva, k nimž se pokusím vyslovit svůj názor a nabídnout řešení. Svě postoje k problematice valné hromady společnosti s ručením omezeným budu formulovat rovněž s přihlédnutím k tezí odborné veřejnosti v oblasti korporátního práva, které jsou velmi často v kontradiktorním postavení.

Důvodů, proč jsem si vybral právě toto téma, je skutečně mnoho. Již v dobách účinnosti obchodního zákoníku se těšila **společnost s ručením omezeným** velké oblibě veřejnosti, která se chtěla profilovat v oblasti podnikání. Nejinak tomu bylo ve 2. polovině 19. století, kdy se v Německu poprvé objevila právě tato forma obchodní společnosti. Na počátku 20. století stoupala v Německu obliba společnosti s ručením omezeným tak hojně, že donutila ostatní evropské země implementovat po vzoru Německa tento typ společnosti do svých právních řádů.¹ Navzdory poměrně dlouhé tradici této společnosti není její existence a právní úprava v žádném případě přežitkem. Nejen její rozšířenost mne vedla k myšlence zabývat se tímto tématem. Za další nosné důvody mohu označit důvody ekonomické. Již v době účinnosti obchodního zákoníku bylo známo, že po rekodifikaci korporátního práva bude snížen základní kapitál v s.r.o. na minimum. Nicméně bylo též dobře známo, že vložený základní kapitál vyžadovaný zákonem příliš neplnil svoji funkci a fakticky se ve společnosti vykazoval na straně pasiv. S upuštěním požadavku základního kapitá-

¹ DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 1 – 4.

lu se tedy naskytla možnost mnoha osobám začít podnikat a využít k tomu právě společnost s ručením omezeným. Proto jsem se rozhodl zpracovat nadepsané téma, neboť očekávám, že právě těchto společností v budoucnu výrazně přibude.

V neposlední řadě se mi jeví toto téma jako velice zajímavé, neboť po dlouhé době dochází k rekonstrukci soukromého práva. Jak jsem již nastínil výše, právní úprava v zákoně o obchodních korporacích je odlišná od dosavadního ObchZ, valnou hromadu nevyjímaje. K této problematice je publikována řada monografií, komentářové literatury a nespočet odborných textů, z nichž budu pochopitelně taktéž vycházet. Lze tedy podotknout, že nadepsané téma je odbornou veřejností zpracováno velice komplexně. Již v současnosti je zajímavé sledovat, nakolik se přístupy odborné veřejnosti liší, zejména pak v pohledu na nové korporátní právo, kde dosud chybí tolik potřebná praxe a soudní rozhodnutí.

V úvodu této práce bych se nejprve rád věnoval nejen obecné charakteristice tohoto orgánu, ale též charakteristice z hlediska působnosti. Pominuty nebudou ani organizační záležitosti valné hromady spočívající v jejím svolání a konání, které ústí v přijetí rozhodnutí valné hromady zákonem stanoveným způsobem. Usnesení valné hromady bude rovněž předmětem mé analýzy jednak z hlediska právní povahy a jednak co do neplatnosti takového usnesení.

K dosažení stanovených cílů bude použito několika metodologických postupů, mezi něž patří metoda dedukce a především užití pravidel formální logiky pro interpretaci použitých pramenů a relevantních právních norem. Užit bude rovněž výklad vědecký. K naplnění stanovených cílů bude nutné vykládat právní normy a to s přihlédnutím k názorům odborné veřejnosti a judikatury. Zejména v oblasti rekonstruovaného soukromého práva bude použit též výklad teleologický ve spojení se smyslem právní normy. V neposlední řadě nelze opomínat výklad jazykový, který se uplatní zejména v případech, kdy úmysl zákonodárce nebyl zcela zřejmý. Dále bude použita analýza, syntéza, indukce, dedukce a rovněž metoda deskriptivní.

Při tvorbě této kvalifikační práce bude použita odborná literatura, odborné články, právní předpisy a příslušná judikatura, především Nejvyššího soudu ČR.

2. Valná hromada jako orgán společnosti

2.1 Obecná charakteristika

Jak se lze dočíst v mnoha publikacích, které pojednávají o společnosti s ručením omezeným, jedná se o společnost, jež vykazuje prvky kapitálové i společnosti osobní. Jedná se tedy o obchodní korporaci a jako každá jiná korporace předpokládá existenci alespoň několika základních orgánů, bez nichž by její fungování nebylo myslitelné. Tyto orgány mají zásadní vliv na fungování společnosti, ať se jedná o právní jednání směřující vůči třetím osobám nebo o jednání, jež směřují naopak dovnitř k samotné společnosti. Zásadní úlohu v existenci společnosti hrají společníci, jejichž počet se může diametrálně lišit.² Z pohledu společníka s.r.o. je důležité, že se svým vkladem podílí na základním kapitálu společnosti, a v důsledku toho vlastní majetkový podíl, s nímž jsou spojena ve větší či menší míře práva a povinnosti. **Valná hromada** společnosti je právě tím orgánem, který umožňuje společníkům realizovat svá práva, která jim náleží³. „*Valná hromada představuje základní a prakticky též jedinou možnost společníků zásadně ovlivňovat společnost, a to jak její vnitřní právní režim a vnitřní chod, tak i ohledně vztahů vnějších.*“⁴

Ve shodě s výše uvedenou charakteristikou bylo též ust. § 125 odst. 1 ObchZ. Nejinak tomu je po rekonstrukci v ZOK, který ve svém ust. § 44 odst. 1 označuje valnou hromadu společnosti s ručením omezeným za nejvyšší orgán společnosti. Valná hromada bude zpravidla orgánem kolektivním, nicméně není vyloučeno, aby **působnost** valné hromady v s.r.o. vykonával jediný **společník**. V této souvislosti se hovoří o tzv. unipersonální společnosti, kterou zákon výslovně předpokládá v ust. § 11 odst. 1 ZOK. Avšak podle zákona se i na takto konstruovanou společnost hledí jako na korporaci, což však normuje nový občanský zákoník.⁵

Valná hromada nemá *per se* právní osobnost. „*Stejně tak jako jiné orgány společnosti je projevem vnitřní organizační struktury společnosti coby právnícké osoby.*“⁶ Je nepochybné, že na základě relevantně projevené vůle společníků vzniká sama s.r.o. Valná hromada představuje pro společníky možnost, aby se dohodli na nejzásadnějších otázkách společnosti, shodli se na společných postupech a určovali další fungování společnosti. Dle K. Eliáše tedy společníci uplatňují na valné hromadě svá nemajetková práva, která spočívají v právu řízení společnosti a v právu její kontroly.⁷ Z hlediska dělení orgánů dle jejich působnosti lze označit valnou hromadu za orgán, jehož působnost je pře-

² Dopusud zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále je ObchZ) stanovil, že s.r.o. může čítat maximálně 50 společníků (ust. § 105 odst. 3 ObchZ). Shodně HAVEL, B. Společnost s ručením omezeným na úsvitu rekonstrukce. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 12, s. 351 a násl.

³ Viz ust. § 167 odst. 1 ZOK.

⁴ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 3.

⁵ Ust. § 210 odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen NOZ).

⁶ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 3.

⁷ ELIÁŠ, K. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Prospektum, 1997, s. 133.

devším vnitřní, ačkoli vnější projevy mohou nastat jakožto druhotný jev.⁸ Výsledkem snah společníků o dosažení konsenzu je **rozhodnutí** valné hromady, jež má formu usnesení. Dříve, než se valná hromada na určité záležitosti usnese, je nutno prověřit, zda vůbec může takové usnesení přijmout, jinými slovy, zda je valná hromada usnášeníschopná. Usnášeníschopnost je základním předpokladem pro přijetí usnesení. Jak vyplývá z povahy věci, valná hromada je též orgánem kontrolním, neboť společníci jsou oprávněni vykonávat svá nemajetková práva spočívající v kontrole společnosti. Kdo jiný by měl tuto kontrolu vykonávat, než orgán nejvyšší.⁹ Pakliže nebudou společníci tuto kontrolu vykonávat, nemusela by se jim tato nečinnost v budoucnu vyplatit.

Zajímavou otázkou je, zda lze valnou hromadu považovat za orgán stálý (trvalý), či zda je možno hovořit o existenci valné hromady pouze v okamžiku jejího konání. Z logiky věci plyne, že zasedání valné hromady neprobíhá kontinuálně po několik let reálného fungování společnosti, a tedy v tomto smyslu nelze vůbec uvažovat o trvalosti tohoto orgánu. V tomto ohledu se tedy ztotožňuji s myšlenkou, že trvalost valné hromady plyne ze zákona bez ohledu na to, zda se fakticky zasedání orgánu koná či nikoli.¹⁰ K. Eliáš však zastává názor zcela opačný.¹¹

2.2 Postavení v hierarchii orgánů s.r.o. a vztahy mezi nimi

Společnost s ručením omezeným má ze zákona stanoveny pouze dva obligatorní orgány a to valnou hromadu a jednatele. Jednatel jakožto statutární orgán může zásadně zastupovat společnost ve všech věcech.¹² Naproti tomu je valná hromada společnosti s ručením omezeným orgánem nejvyšším.¹³ Společníci mohou prostřednictvím tohoto obligatorně zřízovaného orgánu uplatňovat svá práva a rozhodovat tak o nejzásadnějších otázkách, které se promítají do dalšího života společnosti. Do působnosti valné hromady jsou zákonem svěřeny nejzásadnější věci. K tomu, aby mohli společníci s.r.o. úspěšně realizovat svá práva, je nutné, aby se valná hromada skutečně sešla a byla tedy orgánem obligatorním. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani dohoda společníků o tom, že valnou hromadu ruší nebo jakýmkoli jiným způsobem zakazují či omezují. Právní úprava ZOK rovněž nenabízí jiný orgán, jež by bylo možno považovat za alternativu k valné hromadě. Jedná se o orgán nezastupitelný a jedinečný. V každé společnosti s ručením omezeným je valná hromada konstituována, neboť její existenci nutně předepisuje zákon. Je tedy zřejmé, že ust. § 44 odst. 1 ZOK je ustanovením kogentním. Nejinak tomu je i v případě, že valnou hromadu tvoří pouze jeden jediný společník. Avšak na tomto místě je nutné

⁸ Příkladem může být změna osoby jednatele, která bude mít nepřímo dopad i na vztahy se třetími osobami, neboť jednatel je oprávněn jednat za právnickou osobu ve všech záležitostech.

⁹ Část kontrolní pravomoci má i dozorčí rada, je-li zřízena.

¹⁰ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 4 – 5.

¹¹ Viz ELIÁŠ, K. Valná hromada společnosti s.r.o. *Právník*, 1994, č. 12, s. 1029.

¹² Ust. § 164 odst. 1 NOZ.

¹³ Ust. § 44 odst. 1 ZOK.

podotknout, že ZOK ve svém ust. § 11 odst. 1 neoznačuje tohoto jediného společníka jako orgán, nýbrž přiznává mu toliko působnost valné hromady. Z absence zvláštní úpravy **rozhodování** jediného společníka představujícího valnou hromadu soudím, že tam, kde ZOK hovoří o valné hromadě, má na mysli též jediného společníka. Tomu dle mého svědčí i závěr, že právní úprava rozhodování jediného společníka je zařazena do části první, hlavy první, mezi další obecná ustanovení, která jsou aplikovatelná na obchodní korporace.¹⁴

Valná hromada existuje po celou dobu trvání společnosti a její výsadní postavení je stanoveno zákonem. Zákon rovněž svěřuje valné hromadě možnost (a někdy též povinnost) rozhodovat o zcela zásadních záležitostech společnosti, což lze označit jako působnost výlučnou. Kromě toho může zakladatelské právní jednání určit nad rámec zákona další věci, o kterých bude valná hromada rozhodovat. Konečně je valná hromada, resp. společníci na ní přítomní, oprávněna posoudit a rozhodnout, zda není potřeba určitou věc odejmout jinému orgánu a rozhodnout ji na úrovni nejvyšší. Přesto však platí, že se jedná o orgán, jemuž primárně náleží vnitřní působnost. Valná hromada si tedy může vyhradit věci, o kterých bude sama rozhodovat, ačkoli tyto záležitosti běžně patří do působnosti jiného orgánu s.r.o. Nicméně v tomto ohledu jsou stanoveny jisté limity. Z vnitřní působnosti valné hromady plyne, že si nemůže vyhradit jednání navenek společnosti, které patří zásadně do působnosti statutárního orgánu. Statutárnímu orgánu rovněž náleží obchodní vedení společnosti. Valná hromada není, podobně jako v případě jednání navenek, oprávněna jakkoli zasahovat do obchodního vedení společnosti, nicméně ZOK stanoví z tohoto pravidla výjimku. Jedná se o ust. § 51 odst. 2 ZOK, který dává možnost statutárnímu orgánu obchodní korporace požádat o udělení pokynu k obchodnímu vedení. Z toho je však patrné, že k ingerenci valné hromady do obchodního vedení dohází až na základě vůle statutárního orgánů, nikoli z vůle samotné valné hromady. Tuto možnost zákon zapovídá. Pokud si otázku položíme způsobem opačným, tedy zda je možné vyjmout věci z výlučné působnosti valné hromady a svěřit je k rozhodování jinému orgánu, je třeba si odpovědět záporně. Takový postup obecně není možný. *In concreto* však ano, neboť ZOK v řadě případů používá formulaci „určí-li tak společenská smlouva“ či „neurčí-li společenská smlouva jinak“. To se týká rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy, o volbě a jmenování likvidátora a prokuristy, o zrušení a likvidaci společnosti.

Vztah dozorčí rady a valné hromady bude dán pouze v případě, že společenská smlouva zakotví povinnost zřídit dozorčí radu. Z ust. § 190 odst. 2 písm. c) ZOK pak vyplývá, že valná hromada volí členy dozorčí rady. ZOK tak staví najisto, zda jsou členové dozorčí rady jmenování

¹⁴ ObchZ ve svém ust. § 132 obsahoval odlišnou úpravu pro rozhodování jediného společníka vykonávajícího působnost valné hromady.

či volení. Obchodní zákoník totiž mezi těmito duplicitně upravenými pojmy nerozlišoval.¹⁵ Další vztah těchto orgánů je vymezen v ust. § 201 odst. 2 písm. b), d) ZOK.

¹⁵ K tomu blíže viz KOZEL, R. In KOBLIHA, I. a kol. (ed). *Obchodní zákoník: úplný text zákona s komentářem*. Praha: Linde, 2006, s. 385.

3. Působnost valné hromady

3.1 K působnosti obecně

Obchodní zákoník dělí působnost valné hromady společnosti s ručením omezeným na několik druhů. Předně zákon rozlišoval působnost výlučnou, dále působnost, jež mohla být dána společenskou smlouvou či stanovami, a v neposlední řadě také působnost, jež byla založena usnesením valné hromady.¹⁶ Jiné dělení působnosti valné hromady nabízí J. Holejšovský. Ten pojednává o působnosti základní a další. Dále pak uvádí působnost výlučnou a nevýlučnou. Konečně nabízí dělení působnosti valné hromady společnosti s ručením omezeným na zákonnou a smluvní, přičemž kritériem pro toto dělení je právní norma, jež tuto působnost vymezuje.¹⁷ Domnívám se, že toto teoretické dělení působností valné hromady podle různých kritérií je bez praktického významu. V dalších kapitolách však preferuji zákonné dělení působnosti valné hromady.

Při vymezení působnosti valné hromady podle ZOK je třeba přihlídnout též k relevantním ustanovením NOZ. Tím je ust. § 163 NOZ, které stanoví, že veškerá působnost, kterou zákon nebo společenská smlouva nesvěřuje jiným orgánům společnosti, náleží jednatelům. Do působnosti valné hromady tedy patří jen ty záležitosti, které jsou jí svěřeny na základě zákona, společenskou smlouvou nebo které si valná hromada vyhradí k rozhodování na základě zákonné možnosti obsažené v ust. § 190 odst. 3 ZOK. Dělení působnosti na obligatorní, fakultativní a atrahovanou nedoznalo změn. To však nelze říci o záležitostech, jež dříve patřily do obligatorní působnosti valné hromady. Již na první pohled při srovnání ZOK a ObchZ je patrné, že v řadě záležitostí je oprávněna valná hromada rozhodovat pouze v případě, že tak určí společenská smlouva, resp. neurčí-li společenská smlouva nebo jiný zákon jinak.

3.2 Výlučná působnost

Výlučnou působnost je dle mého možné definovat jako soubor záležitostí, o nichž rozhoduje výlučně valná hromada a nikdo jiný. Žádný jiný orgán tedy není oprávněn jakkoli do tohoto procesu zasahovat. Jako příklad lze uvést rozhodování o změnách výše základního kapitálu nebo o připuštění nepeněžitěho vkladu, o možnosti započtení peněžitě pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti (ust. § 190 odst. 2 písm. b) ZOK či schvalování řádné, mimořádné, konsolidované účetní závěrky a v případech, kdy její vyhotovení vyžaduje jiný právní předpis, i mezitímní účetní závěrky, rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů a úhrady ztrát v souladu s ust. § 190 odst. 2 písm. g) ZOK.

¹⁶ K tomu např. ELIÁŠ, K. Působnost valné hromady společnosti s ručením omezeným. *Právní praxe v podnikání*, 1997, č. 2, s. 1.

¹⁷ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 11.

3.3 Fakultativní působnost

Obchodní zákoník legálně vymezoval tuto působnost v ust. § 125 odst. 1 písm. o). Toto ustanovení bylo s menší formulační odchylkou převzato a nově se nalézá v ust. § 190 odst. 2 písm. o) ZOK. Jedná se tak o případy, kdy není zákonem předepsáno, že o určitých otázkách je povinna rozhodovat právě valná hromada. Rozhodování v těchto věcech tedy bude záviset na úpravě, jež bude zvolena ve společenské smlouvě. Rozsah záležitostí, které bude nad rámec zákona valná hromada projednávat a rozhodovat o nich, nelze předem vymezit, neboť bude v tomto smyslu nutné zohlednit potřeby konkrétní společnosti, jež se mohou samozřejmě velice lišit.

Jiným právní předpisem, který stanoví působnost valné hromady, je např. zákon o auditech, který v ust. § 44 odst. 2 stanoví, že členy výboru pro audit jmenuje nejvyšší orgán subjektu veřejného zájmu, tedy v případě společnosti s ručením omezeným valná hromada (§ 44 odst. 1 ZOK).

Mezi další příklady, kdy zákon o obchodních korporacích vyhrazuje rozhodnutí valné hromadě, lze uvést udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení (§ 51 odst. 2), schválení smlouvy o vypořádání újmy podle § 53 odst. 2, rozhodnutí o zákazu uzavřít smlouvu podle § 55 nebo 56 (§ 56 odst. 2), schválení smlouvy o výkonu funkce (§ 59 odst. 2), rozhodnutí o vyloučení společníka pro prodlení s plněním vkladové povinnosti (§ 151 odst. 2), nebo příplatkové povinnosti (§ 165), rozhodnutí o vrácení části příplatku (§ 166), schválení smlouvy o převodu podílu (§ 208) a rozhodnutí o přechodu uvolněného obchodního podílu na společníky (§ 215).¹⁸

3.4 Atrahovaná působnost

Stejně jako tomu bylo za účinnosti obchodního zákoníku (ust. § 125 odst. 3 ObchZ), může si valná hromada i nadále atrahovat k rozhodnutí záležitost, která do její působnosti na základě právních předpisů ani na základě společenské smlouvy nenáleží. Na první pohled je zřejmé, že toto oprávnění valné hromady se jeví jako velice silné a bez dalších omezení by mohlo narušit vztahy ve společnosti, a ve svém konečném důsledku být i kontraproduktivní. Zákon o obchodních korporacích však stanoví jisté limity ve vztahu k uplatňování tohoto ustanovení. Nadměrnému atrahování záležitostí tak brání ust. § 195 odst. 2 ZOK, které zásadně vylučuje možnost kohokoli udílet pokyny jednatelem společnosti, které se týkají obchodního vedení společnosti. Ačkoliv i tady by mohly vzniknout jisté nejasnosti, neboť pojem obchodního vedení společnosti je neurčitý a bude nutné zkoumat každou konkrétní činnost *ad hoc*. Z uvedeného plyne, že valná

¹⁸ ŠUK, P. In ŠTENGLŮVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 366.

hromada není postupem dle ust. § 190 odst. 3 ZOK oprávněna rozhodovat o obchodním vedení společnosti. Pakliže by valná hromada tento zákaz nerespektovala, a přesto by chtěla zasáhnout do obchodního vedení, hledělo by se na takové usnesení valné hromady, jako by vůbec nebylo přijato (ust. § 45 odst. 1 ZOK ve spojení s § 245 NOZ).

Přesto valná hromada může na obchodním vedení společnosti participovat. K naplnění tohoto cíle je nutné, aby jí toto oprávnění přiznával zákon, jak to činí v ust. § 51 odst. 2 ZOK při udělení pokynu jednatelem či schválení smluv v souladu s ust. § 190 odst. 2 písm. i), k) apod.¹⁹ Rovněž si valná hromada nemůže atrakcí přisvojit jednání za společnost, neboť to jistě nelze subsumovat pod pojem rozhodování případů, jak uvádí dikce § 190 odst. 3 ZOK.

3.5 Jednotlivé záležitosti náležející do působnosti valné hromady

V dalším textu se zaměřím na jednotlivé záležitosti, které náleží do působnosti valné hromady s.r.o. Ustanovení § 190 odst. 2 ZOK se zdatelně liší od § 125 odst. 1 ObchZ, proto bych se v této části zaměřil na odlišnosti, jež přinesl ZOK a které budou mít dopad na další existenci společností s ručením omezeným. Ust. § 190 odst. 2 ZOK poskytuje základní přehled záležitostí, nikoli přehled však vyčerpávající. To lze dovést s ohledem na velké množství možností upravit tyto záležitosti ve společenské smlouvě či možnost si řadu záležitostí atrahovat, ačkoli i tento postup dle § 190 odst. 3 ZOK má své limity.²⁰

3.5.1 Změna obsahu společenské smlouvy

Již v právní úpravě změny obsahu společenské smlouvy je k nalezení zásadní odlišnost oproti ObchZ. Ten totiž dával možnost valné hromadě měnit společenskou smlouvu bez dalšího, což vyplývalo z ust. § 125 odst. 1 písm. d) ve spojení s ust. § 141 odst. 1 ObchZ. Zákon o obchodních korporacích se touto cestou nevydal a naopak z ust. § 190 odst. 2 písm. a) jasně vyplývá, že je ponecháno zcela na vůli společníků, zda přiznají valné hromadě oprávnění rozhodovat o změně společenské smlouvy, či nikoli. Ustanovení § 147 odst. 1 ZOK normuje, že společenská smlouva může být měněna též rozhodnutím valné hromady za předpokladu, že tak stanoví společenská smlouva. Rozhodující tedy bude vůle společníků, jejíž projev v podobě společenské smlouvy může vyústit v několik situací. Společníci se tak mohou rozhodnout, že oprávnění měnit společenskou smlouvu si ponechají a valné hromadě tuto záležitost nesvěří. Pak v souladu s ust. § 147 odst. 1 ZOK budou ke změně oprávnění výlučně všichni společníci na základě dohody uza-

¹⁹ K tomu blíže ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 366.

²⁰ K některým limitům viz předcházející kapitole 3.4 Atrahovaná působnost.

vřené ve formě notářského zápisu.²¹ Stejný účinek bude mít též situace, kdy společenská smlouva bude v tomto směru zcela mlčet.

Pokud bude o změně společenské smlouvy rozhodovat valná hromada, je třeba respektovat ust. § 171 odst. 1 písm. a) ZOK, který stanoví, že v takovém případě musí být změna společenské smlouvy odhlasována minimálně dvěma třetinami společníků, pokud společenská smlouva nestanoví kvorum vyšší. Z dikce tohoto ustanovení plyne, že snížit toto kvorum není možné, neboť souhlas dvou třetin společníků je minimálním požadavkem.²²

Změna společenské smlouvy se může rovněž dotknout práv nebo povinností jen některých společníků. Na tuto situaci pamatuje odstavec druhý ust. § 171 ZOK. V souladu s tímto ustanovením je nutné, aby takto dotčení společníci vyjádřili se změnou společenské smlouvy svůj souhlas. Pokud změna zasahuje do práv všech společníků, platí pro ně *mutatis mutandis* výše uvedené. V obecné rovině je dále třeba pamatovat na ust. § 212 odst. 1 NOZ, které stanoví, že korporace nesmí svého člena bezdůvodně zvýhodňovat ani znevýhodňovat a musí šetřit jeho členská práva i oprávněné zájmy.²³

Změna obsahu společenské smlouvy výše uvedeným způsobem však není jedinou možností.²⁴ Společenská smlouva může být změněna jako důsledek rozhodnutí valné hromady. Rozhodnutí valné hromady, které má za následek změnu společenské smlouvy je třeba osvědčit veřejnou listinou (ust. § 147 odst. 2 ZOK ve spojení s § 80a an. NotŘ).²⁵ „*Určuje-li však zákon, že do působnosti valné hromady náleží rozhodování o záležitostech, které jsou obsahem společenské smlouvy [např. o změnách výše základního kapitálu podle § 190 odst. 2 písm. b)], spadají tyto otázky do působnosti valné hromady bez ohledu na to, zda jí společenská smlouva svěřuje rozhodování o své změně či nikoliv. Ke změně společenské smlouvy konečně může dojít i v důsledku jiných právních skutečností, než jsou dohoda všech společníků či usnesení valné hromady, např. v důsledku převodu podílu, úmrtí či zániku společníka atd.*“²⁶

Přestože bude rozhodování o změně společenské smlouvy svěřeno do působnosti valné hromady, nebude toto řešení omezovat společníky v jejich možnosti měnit společenskou smlouvu. Jejich právo na změnu smlouvy podle § 147 odst. 1 ZOK tak zůstane nadále zachováno.

²¹ Srov. ust. § 776 odst. 2 ZOK.

²² Shodně ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 323.

²³ K aplikovatelnosti ust. § 212 NOZ na obchodní korporace blíže DĚDIČ, Jan. *Obecná úprava právnických osob v novém občanském zákoníku (se zaměřením na její význam pro obchodní korporace)*. *Obchodní právo*, 2012, č. 1, s. 2 a násl.

²⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 844/2006: “Získáním podnikatelského oprávnění nad rámec dosavadního předmětu podnikání nedochází ke změně společenské smlouvy; k tomu dochází pouze rozhodnutím společníků.”

²⁵ Příkladem rozhodnutí může být rozhodnutí o změně základního kapitálu.

²⁶ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 360.

3.5.2 Změna výše základního kapitálu

Základní kapitál je nadále nutnou náležitostí pro vznik společnosti s ručením omezeným. Jeho funkce však doznala výrazných změn. Podle ObchZ byla minimální výše základního kapitálu rovna 200 000 Kč. Dle zákona o obchodních korporacích tomu tak již není. Podle nové právní platí, že základní kapitál obchodní korporace je souhrn všech vkladů (ust. § 30 ZOK). Ustanovení § 142 odst. 1 ZOK stanoví, že minimální výše vkladu je pouhá 1 Kč. Z uvedeného plyne, že i výše základního kapitálu může být rovna pouhé koruně, pokud ovšem společenská smlouva nestanoví jinak. Tomu tak bude zřejmě v případech, kdy vysoký základní kapitál bude nutností pro potřeby podnikání společnosti s ručením omezeným. Opustila se tedy primární ochrana věřitelů přes základní kapitál společnosti.²⁷ Tuto změnu pojetí základního kapitálu lze zaznamenat nejen ve všech významných evropských jurisdikcích, ale rovněž v návrhu Statutu evropské soukromé společnosti.²⁸

Na tomto místě ovšem nesouhlasím s R. Pelikánem, že zrušení minimální hranice základního kapitálu nic pozitivního nepřinese. Ba co více, že není vhodné přiznávat ekonomickou oddělenost majetku, kterou poskytuje společnost s ručením omezeným osobám, jež si nedokáží obstarat pro začátek svého podnikání 200 000 Kč.²⁹ Jak tento autor uvádí, společnost s ručením omezeným je využívána primárně k malému a střednímu podnikání. Onen minimální základní kapitál tak bude moci být využit vhodnějším způsobem, např. nákupem zboží či efektivnější webovou prezentací, která může přinést podnikateli mnoho potencionálních kontrahentů. Samozřejmě bude věcí druhou, nakolik budou možní kontrahenti ochotní vstupovat do právních vztahů se společnostmi, která bude mít takřka nulový základní kapitál. Nicméně přesto budou mít možnost zvážit případná rizika a co nejvíce je eliminovat. Na druhou stranu nic nebrání vytvoření společnosti, kde základní kapitál bude vytvořen ve výši, jakou požadoval ObchZ, nebo dokonce vyšší, za účelem posílení důvěry v očích budoucích zájemců.

Nelze ani opomenout skutečnost, že ochrana věřitelů nebyla zcela pominuta, ale byly nově zavedeny některé další instituty, jež mají právě naopak za cíl chránit věřitele, nikoli však prostřednictvím základního kapitálu. Ochrana bude tak nadále zajištěna tzv. testem úpadku³⁰, což znamená, že jakékoli plnění, které bude poskytovat společnost s ručením omezeným, může být realizováno pod podmínkou, že nezpůsobí úpadek společnosti, jak jej definuje zák. č. 182/2006

²⁷ Nutno dodat, že tato funkce základního kapitálu byla leckdy zpochybňována a v praxi byla označována za nefunkční v momentě, kdy byl základní kapitál vykazován na straně pasiv společnosti a fakticky žádný kapitál společnost k případnému uspokojení věřitelů neměla. Tuto kritiku považuji za zcela jistě oprávněnou.

²⁸ HAVEL, B. Společnost s ručením omezeným na úsvitu rekonstrukce. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 12, s. 351 a násl.

²⁹ PELIKÁN, R. Několik poznámek k úpravě společností s ručením omezeným v novém zákoně o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, č. 3, s. 76 a násl.

³⁰ Viz ust. § 40 odst. 1 ZOK.

Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).³¹ „*Současně jsou zpřísněny, resp. modifikovány fiduciární povinnosti jednatele a také jeho povinnost vracet plnění, které sám získal, pokud by společnost přivedl do úpadku (až za dva roky zpět), resp. povinnost ručit věřitelům společnosti pokud přivodil nebo neodvrátil úpadek, ač měl a mohl (wrongful trading).*“³²

Jak již bylo výše řečeno, základní kapitál je chápán stejně jako v režimu ObchZ jako souhrn vkladů. *Vkladem je peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace* (ust. § 15 odst. 1 ZOK). Předmětem vkladu je vždy jen věc, kterou se společník nebo budoucí společník zavazuje vložit do obchodní korporace za účelem zvýšení nebo nabytí účasti v ní (ust. § 15 odst. 2 ZOK). Vklady tak mohou být splaceny jak v penězích, tak též vnesením jiné penězi ocenitelné věci, čímž se rozumí vklad nepeněžitý (ust. § 15 odst. 4 ZOK). Zákon o obchodních korporacích v tomto směru navazuje na novou právní úpravu věci, resp. nové pojetí věci v právním smyslu. NOZ za věc považuje vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.³³ Toto pojetí tedy reflektuje kromě věcí movitých a nemovitých rovněž především věci hmotné a nehmotné. Jak již výše uvedeno, vkladovou povinnost lze splnit pouze věcmi, neboť ZOK výslovně stanoví, že práce ani služby nemohou být nepeněžitým vkladem (ust. § 17 odst. 3 ZOK). Nepeněžitý vklad musí být vždy oceněn, přičemž ocenění se uvede ve společenské smlouvě (ust. § 17 odst. 2 ZOK). Ačkoli bude peněžitý vklad pouhá koruna (nebo v jakékoli jiné výši), je výše vkladu podstatnou náležitostí společenské smlouvy a v souladu s ust. § 146 odst. 1 písm. f) je nutné výši základního kapitálu ve společenské smlouvě uvést.

Změnou výše základního kapitálu se rozumí nejen zvýšení, ale i jeho snížení. Postup změny výše základního kapitálu upravuje ust. § 216 a násl. ZOK. Přijetí usnesení o zvýšení či snížení základního kapitálu má několik dopadů na obsah společenské smlouvy. Tímto postupem totiž dochází ke změně společenské smlouvy v údajích o výši základního kapitálu³⁴ a v údajích o výši vkladu nebo vkladů připadajících na podíly³⁵, proto je nutné reflektovat ust. § 171 odst. 1 písm. b) ZOK. Ten stanoví, že k přijetí rozhodnutí, jehož důsledkem se mění společenská smlouva, je zapotřebí souhlasu alespoň dvouřetinové většiny hlasů všech společníků za předpokladu, že společenská smlouva nestanoví pro přijímání tohoto typu usnesení kvorum vyšší. Opět zde platí, že rozhodnutí valné hromady o těchto skutečnostech se osvědčuje veřejnou listinou (srov. ust. § 172 odst. 1 ve spojení s § 776 odst. 2 ZOK). Náležitosti usnesení valné hromady, jímž se zvyšuje základní kapitál společnosti, musí obsahovat údaje uvedené v ust. § 223 ZOK, jedná-li se o zvýšení

³¹ Ve zkratce též InsZ.

³² HAVEL, B. Společnost s ručením omezeným na úsvitu rekodifikace. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 12, s. 351 a násl. Blíže k wrongful trading viz FRENCH, Derek, MAYSON Stephen, RYAN, Christopher. *Company law*. 29th edition. Oxford: Oxford University Press, 2012, s. 702 – 706.

³³ Ust. § 489 NOZ.

³⁴ Ust. § 146 odst. 1 písm. f) ZOK.

³⁵ Ust. § 146 odst. 1 písm. e) ZOK.

základního kapitálu převzetím vkladové povinnosti. Bude-li společnost zvyšovat svůj kapitál z vlastních zdrojů, usnesení valné hromady musí splňovat náležitosti uvedené v ust. § 232 ZOK.

Dalším způsobem, jak lze realizovat zvýšení základního kapitálu, je připustit nepeněžitý vklad do společnosti. Toto rozhodnutí je však do značné míry rozhodnutím samostatným, neboť z povahy věci plyne, že usnesení o připuštění nepeněžitého vkladu musí nutně předcházet rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu, neboť ust. § 173 odst. 1 písm. a) ZOK normuje, že společník nemůže vykonávat své hlasovací právo na valné hromadě, pokud tato rozhoduje o jeho nepeněžitém vkladu. To však neplatí v případě, kdy všichni společníci jednají ve shodě (ust. § 173 odst. 2 ZOK). Na tomto místě tedy lze souhlasit s názorem, který vyslovil J. Dědič, že „*rozhoduje-li valná hromada při zvyšování základního kapitálu o ocenění nepeněžitého vkladu podle posudku znalce, pak společník, jehož nepeněžitý vklad se na valné hromadě oceňuje, nemá hlasovací právo, v případě zájmu hlasování společníka o ocenění jeho nepeněžitého vkladu je třeba toto rozhodnutí vyloučit k samostatnému hlasování, neboť o ostatních otázkách zvýšení základního kapitálu je dotčený společník oprávněn hlasovat*“³⁶ Nepeněžitý vklad musí být stejně tak jako v režimu ObchZ oceněn znalcem.³⁷

Konečně v souladu s ust. § 190 odst. 2 písm. b) ZOK valná hromada rozhoduje o možnosti započtení peněžitě pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti. Tato kompetence je ostatně uvedena již v Hlavě I. v ust. § 21 odst. 3 ZOK. Pro přijetí tohoto usnesení je opět zapotřebí dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků a tuto skutečnost je dále nutno ověřit notářským zápisem.³⁸

3.5.3 Volba a odvolání orgánů

V souladu s ust. § 190 odst. 2 písm. c) náleží do působnosti valné hromady volba a odvolání jednatele, popřípadě dozorčí rady, neboť tato je orgánem fakultativním a nemusí být v každé společnosti s ručením omezeným vždy přítomna. Tato působnost se však nevztahuje logicky na první jednatele, jelikož ti musí být určeni již ve společenské smlouvě (srov. ust. § 146 odst. 1 písm. g ZOK). První jednatele určí zakladatelé společnosti v souladu s ust. § 146 odst. 2 písm. b) ZOK. Jmenováním jednatelů však nedochází ke změně společenské smlouvy ve smyslu ust. § 171 odst. 1 písm. b) ZOK, proto nelze toto ustanovení aplikovat. Usnesení o jmenování jednatele či jeho volbě musí být tedy přijato prostou většinou hlasů přítomných společníků za předpokladu, že společenská smlouva nestanoví jiné kvorum (srov. ust. § 170 ZOK).

³⁶ DĚDIČ, J. In DĚDIČ, J. a kol. (ed). *Obchodní zákoník. Komentář. Díl II.* Praha : POLYGON, 2002, s. 1104.

³⁷ Ust. § 143 odst. 1 ZOK.

³⁸ Ust. § 171 odst. 1 písm. c); § 172 odst. 1 ve spojení s § 776 odst. 2 ZOK.

Významnou novinkou, kterou přinesl ZOK, je možnost volit jednatele s využitím kumulativního **hlasování**, pokud tak společenská smlouva určí (ust. § 178 ZOK). Volba jednatele právě tímto způsobem poskytuje společníkům, kteří mají menšinový podíl ve společnosti větší ochranu a zároveň možnost prosadit na pozici statutárního orgánu osobu, o níž mají za to, že bude hájit jejich zájmy či osobu, o níž se domnívají, že má všechny potřebné kvality pro výkon funkce statutárního orgánu. To samozřejmě platí i pro členy dozorčí rady, pokud bude ve společnosti zřízena na základě společenské smlouvy nebo pokud zřízení dozorčí rady vyžaduje jiný právní předpis (srov. ust. § 201 odst. 1 ZOK). Dozorčí rada bude primárně volena nadpoloviční většinou přítomných společníků, nestanoví-li společenská smlouva jinak (ust. § 170 ZOK). Členy dozorčí rady je taktéž možné volit hlasováním kumulativním. Pro odvolání jednatele nebo člena dozorčí rady tak bude platit režim ust. § 179 odst. 4 ZOK, který stanoví, že má-li být odvolán člen orgánu společnosti zvolený kumulativním hlasováním, *lze ho odvolat jen se souhlasem většiny těch členů, kteří hlasovali pro jeho zvolení, nebo jejich právních nástupců; to neplatí, porušil-li tento člen orgánu společnosti závažně své povinnosti.* „*Neurčí-li valná hromada jinak, stává se zvolená osoba jednatelem společnosti dnem přijetí usnesení o jejím zvolení (§ 45 odst. 4). Zanikne-li jednateli funkce, musí valná hromada zvolit nového jednatele do jednoho měsíce (§ 198 odst. 1).*“³⁹ Z výše uvedeného je tedy patrné, že stejně jako v režimu ObchZ, nemá zápis jednatele do veřejného rejstříku, popř. jeho výmaz konstitutivní účinky.⁴⁰ Podle usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. Cmo 160/2011 v režimu ObchZ platilo, že „*by funkce statutárního orgánu společnosti (v tomto konkrétním případě jednatele) mohla zaniknout dohodou, pouze však tehdy, pokud by návrh takové dohody přijal orgán, do jehož působnosti zákon (kogentně) rozhodování o této otázce svěřuje.*“ Uvedený závěr se však prosadí také v nové právní úpravě.

S volbou jednatele či člena dozorčí rady však souvisí ještě smlouva o výkonu funkce. Právní úprava je obsažena v hlavě I. ZOK. Podle ust. § 59 odst. 2 ZOK schvaluje smlouvu o výkonu funkce nejvyšší orgán společnosti, jímž je dle ust. § 44 odst. 1 ZOK ve společnosti s ručením omezeným valná hromada. Smlouva o výkonu funkce může být buďto bezúplatná či nikoli. Pokud tomu tak nebude, rozhodne valná hromada v souladu s ust. § 59 odst. 3 ZOK rovněž o výši odměny jednatele nebo člena dozorčí rady. Na tomto místě je třeba podotknout, že smlouva o výkonu funkce není jediným řešením odměňování členů volených orgánů. Základní pravidla odměňování členů volených orgánů může upravovat samotná společenská smlouva.⁴¹

Orgánem společnosti s ručením omezeným je za splnění určitých podmínek též likvidátor. Právní úpravu likvidace je ovšem nutno hledat v příslušných ustanoveních NOZ, neboť pro-

³⁹ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 361.

⁴⁰ K deklaratornímu zápisu jednatele do obchodního rejstříku v režimu ObchZ viz ŠTENGLOVÁ, I. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 13. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 425.

⁴¹ DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 273.

ces likvidace je společný pro všechny právnické osoby. Podle ust. § 189 odst. 1 NOZ musí k tomu příslušný orgán povolat likvidátora, jakmile vstoupí společnost do likvidace. Toto obecné vymezení příslušného orgánu je nutno interpretovat ve spojení s ust. § 163 NOZ, který normuje, že *statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby*. Podle tohoto ustanovení bude tedy *a priori* ke jmenování likvidátora příslušný jednatel společnosti s ručením omezeným (ust. § 194 NOZ). Jestliže tak společenská smlouva výslovně stanoví, spadá jmenování a odvolávání likvidátora do působnosti valné hromady. Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání, přičemž odpovědnost nese stejnou jako jednatel (ust. § 193 NOZ). Z uvedeného plyne, že zápis likvidátora do obchodního rejstříku má účinek pouze deklaratorní.⁴² Likvidátorem může jak osoba fyzická, tak osoba právnická. Ta v souladu s ust. § 154 NOZ zmocní jinou fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen statutárního orgánu této právnické osoby.⁴³ Jak je patrné, toto řešení umožňoval již ObchZ.⁴⁴ Jestliže zanikne funkce likvidátora před samotným zánikem společnosti s ručením omezeným, bude nucena valná hromada (popř. jednatel společnosti) jmenovat bez zbytečného odkladu likvidátora nového (ust. § 189 odst. 1 NOZ). Zákon však pamatuje i na situaci, kdy by valná hromada likvidátora nezvolila. V takovém případě budou vykonávat funkci likvidátora všichni členové statutárního orgánu, tj. jednatelé. Rovněž pro výkon jejich působnosti bude platit omezující ust. § 196 odst. 1 NOZ.

Na nepovolání likvidátora však je možné dle NOZ reagovat ještě jiným způsobem předvídaným v ust. § 191. Podle tohoto ustanovení může neadekvátní reakci valné hromady (či jednatele) nahradit soud, když podle odstavce 1 uvedeného ustanovení jmenuje likvidátora sám, a to i bez návrhu. Tak tomu bude i v případě, rozhodne-li soud o nucené likvidaci společnosti s ručením omezeným. I zde se prosadí názory platné již za účinnosti ObchZ, že likvidátora, jenž byl jmenován soudem, není zásadně valná hromada oprávněna odvolat (srov. ust. § 194 NOZ).⁴⁵

Další výraznější změnou je, že nadále nemůže být jmenován likvidátorem společník.⁴⁶ Tento postup zapovídá *explicite* ust. § 191 odst. 3 NOZ. Naopak výslovně bez svého souhlasu může být jmenován likvidátorem jednatel společnosti. Tuto konstrukci však považují na velmi problematickou, neboť v této souvislosti je nutné zmínit platnou ústavní kautelu čl. 9 odst. 1

⁴² Shodně např. SVEJKOVSKÝ J., DEVEROVÁ L. a kol. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 159 – 160. Dále též HOLEJŠOVSKÝ, J. In LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 995.

⁴³ Problematicke členství právnické osoby jakožto člena orgánu obchodní korporace se poměrně obsírně věnuje DĚDIČ, J., LASÁK, J. Právnická osoba jako člen orgánu obchodní korporace – vybrané otázky (1. část). *Obchodněprávní revue*, 2013, č. 11 – 12, s. 305 a násl. Dále DĚDIČ, J., LASÁK, J. Právnická osoba jako člen orgánu obchodní korporace – vybrané otázky (2. část). *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 1, s. 1a a násl.

⁴⁴ Srov. ust. § 154 NOZ, § 71 odst. 1 ObchZ.

⁴⁵ Dříve např. HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 23.

⁴⁶ Srov. ust. § 71 odst. 2 ObchZ.

Listiny, že nikdo nemůže být podroben nuceným pracím nebo službám.⁴⁷ Tento fakt je umocněn i tím, že takto jmenovaný jednatel nemůže ze své funkce odstoupit. Může však žádat soud, aby ho této funkce zprostil, nelze-li to na něm spravedlivě požadovat. Domnívám se, že je tato konstrukce jakýmsi trestem jednatele, pokud přivede společnost na pokraj likvidace, neboť z jeho postavení vyplývá, že velmi silně ovlivňuje ekonomickou stránku společnosti, a tím i její další existenci. Dále by se toto ustanovení dalo chápat jak sankce za nečinnost valné hromady popřípadě jednatele společnosti s otálením jmenování likvidátora. Pak je jistě spravedlivé, aby tuto funkci vykonávala osoba, jež je ve společnosti odpovědná za její obchodní vedení a zastupování, ačkoli likvidace je vnímána spíše jako negativní důsledek.

Konečně likvidátorem lze ustanovit též insolvenčního správce, což zákonodárce uvádí jako prostředek „*ultima ratio*“ (ust. § 191 odst. 4 NOZ). Pokud likvidátora povolá valná hromada, rozhodne rovněž o jeho odměně (ust. § 195 NOZ).

3.5.4 Udělování a odvolávání prokury

Stejně tak jako v režimu ObchZ může valná hromada společnosti s ručením omezeným udělit prokuru. Právní úpravu prokury lze nalézt v ust. § 450 až 456 NOZ. Podle NOZ se prokurou rozumí případ, kdy zmocňuje *podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku prokuristu k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu, popřípadě pobočky, a to i k těm, pro která se jinak vyžaduje zvláštní plná moc. Zcizit nebo zatížit nemovitou věc je však prokurista oprávněn, je-li to výslovně uvedeno. Toto pojetí prokury se tedy nijak zásadně neliší od jejího vymezení v ust. § 14 odst. 1 a 2 ObchZ. Jistou novinkou však je, že musí být výslovně uvedeno, že se jedná o prokuru (ust. § 450 odst. 2 NOZ) a dále, že prokuru je možné udělit pro pobočku, což je v zahraničních jurisdikcích běžný jev a v českém právu existoval tento institut do roku 1964.⁴⁸ Nadále platí, že prokuristou může být jen fyzická osoba, když právnická osoba jakožto prokurista je *explicite* vyloučena ust. § 452 odst. 1 NOZ. Jako přínosné rovněž hodnotím ustanovení, kde se odstraňují pochybnosti o tom, zda má prokurista povinnost jednat s péčí řádného hospodáře či nikoli.⁴⁹ Prokura je nově účinná již svým udělením, opustila se tak dosavadní konstrukce zavedená obchodním zákoníkem, kdy zápis prokury do obchodního rejstříku měl účinky konstitutivní.⁵⁰*

⁴⁷ Někteří autoři tuto konstrukci považují přímo za protiústavní. K tomu viz DVORÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 367, pozn. pod čarou č. 697.

⁴⁸ KYSELOVÁ, J. *Prokura – jaké změny přinese nový občanský zákoník v její právní úpravě?* [online]. epravo.cz, 3. srpna 2012 [cit. 2. dubna 2014]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/prokura-jake-zmeny-prinese-novy-obcansky-zakonik-v-jej-pravni-uprave-84532.html>>.

⁴⁹ Srov. ust. § 454 NOZ.

⁵⁰ K účinkům zápisu prokury do obchodního rejstříku v režimu ObchZ např. OBERTOVIČ A., LASÁK J. Prokura v judikatuře českých soudů. *Soudní rozhledy*, 2010, č. 5, s. 165 a násl.

Bez povšimnutí by neměla být ponechána ani forma udělení prokury, když NOZ stejně jako ObchZ v tomto směru nestanoví žádné požadavky. Přesto se dle mého prosadí názor, že je na prokuru nutno aplikovat subsidiárně obecná ustanovení týkající se plných mocí⁵¹, a proto bude muset být prokura udělena v písemné formě.⁵²

Jak vyplývá z dikce ust. § 190 odst. 2 písm. e) ZOK, k udělování a odvolávání prokury bude primárně příslušná valná hromada, pokud společenská smlouva neurčí jiný orgán (např. jednatele). Stejně tomu bude v případě, kdy společenská smlouva mlčet v této věci nic nestanoví. Pro udělení či odvolání prokury se vyžaduje souhlas prosté většiny přítomných společníků, pokud společenská smlouva nebude požadovat jiný počet (*a contrario* k ust. § 171 ZOK). Srovnáme-li tedy konstrukci této působnosti např. s konstrukcí rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy, je zde patrné, že se obě konstrukce liší. V případě udělování a odvolávání prokury je *a priori* příslušná valná hromada, zatímco ve druhém zmiňovaném případě je ke změně obsahu příslušná jen tehdy, pokud jí společenská smlouva toto oprávnění přiznává.

3.5.5. Zrušení společnosti s likvidací

Tak jako se společnost zakládá z vůle zakladatelů, resp. společníků (ust. § 122 NOZ ve spojení s ust. § 146 ZOK), stejným způsobem může být i zrušena. Zákon o obchodních korporacích staví při rozhodování o zrušení společnosti na první místo právě vůli společníků, kdy se mohou na tomto zrušení dohodnout. V případě, že se tak stane, zákon požaduje, aby tato dohoda měla formu notářského zápisu.⁵³ Přesto může o dalším osudu společnosti na základě ust. § 190 odst. 2 písm. f) rozhodovat též valná hromada, a to za předpokladu, že tak určí společenská smlouva. Primárně mají právo o zrušení společnosti rozhodovat sami společníci, nicméně mohou tuto zásadní kompetenci svěřit prostřednictvím společenské smlouvy valné hromadě. Zrušit společnost však může rovněž soud i bez návrhu, a to ze zákonem stanovených důvodů, jež je třeba hledat v NOZ a též v ZOK.⁵⁴ V prvním případě nastane likvidace na základě adekvátně projevené vůle společníků a lze ji tedy označit za likvidaci dobrovolnou. V druhém uvedeném případě jde o likvidaci nucenou, tedy bez ohledu na skutečnou vůli společníků, která je v daném případě irelevantní.

Půjde – li o dobrovolnou likvidaci, o níž bude rozhodovat valná hromada či všichni společníci, je zapotřebí, aby usnesení o rozhodnutí společnosti s likvidací bylo přijato alespoň dvěma

⁵¹ Ust. § 441 – 449 NOZ.

⁵² Totéž bylo dovozováno v dřívější komentářové literatuře, viz PLÍVA, Š. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 13. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 46. Opačně DĚDIČ, J. In DĚDIČ, J. a kol. (ed). *Obchodní zákoník. Komentář. Díl I*. Praha : POLYGON, 2002, s. 110.

⁵³ Srov. ust. § 241 odst. 1 ve spojení s § 776 odst. 2 ZOK.

⁵⁴ Obecné důvody obsahuje ust. § 172 odst. 1 NOZ; speciální pak ust. § 93 ZOK. V tomto případě může soud rozhodnout pouze na návrh, nikoli z vlastní iniciativy.

třetinami hlasů všech společníků, pokud společenská smlouva neurčí počet vyšší (ust. § 171 odst. 1 písm. d) ZOK). S přihlédnutím k ust. § 172 odst. 1 ZOK tak musí být toto usnesení osvědčeno veřejnou listinou v podobě notářského zápisu (ust. § 776 odst. 2 ZOK). Jestliže společenská smlouva určí, že jmenování likvidátora náleží do působnosti valné hromady, je valná hromada povinna rozhodnout při vstupu do likvidace rovněž o jmenování likvidátora. Je však třeba podotknout, že likvidace musí být dobrovolná, a nikoli nařízena soudem, neboť v takovém případě jmenuje likvidátora soud, který o zrušení společnosti rozhodl.⁵⁵

3.5.6 Schvalování účetní závěrky, rozdělení zisku a úhrady ztrát

Jiným právním předpisem, o kterém hovoří ust. § 190 odst. 2 písm. g) ZOK, je zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví (dále jen ÚčZ – viz seznam zkratk). Podle tohoto zákona mají povinnost sestavovat účetní závěrku všechny účetní jednotky⁵⁶. Ustanovení § 19 ÚčZ poté normuje tzv. rozvahový den, kterým je den, kdy účetní jednotky uzavírají účetní knihy. Řádnou účetní závěrku sestavují účetní jednotky k poslednímu dni účetního období a v ostatních případech sestavují mimořádnou účetní závěrku. Konsolidovanou účetní závěrku normuje ust. § 22 odst. 1 věta první ÚčZ. Rozumí se jí účetní závěrka sestavená a upravená metodami konsolidace. Povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku má, účetní jednotka, která je obchodní společností a je zároveň ovládající osobou⁵⁷ s výjimkou ovládajících osob, které vykonávají společný vliv.

„Podle § 181 odst. 2 je povinností jednatele svolat valnou hromadu tak, aby mohla řádnou účetní závěrku projednat do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období, tj. obvykle do 30. června kalendářního roku. Společnost je povinna účetní závěrku zveřejnit jejím uložení do sbírky listin obchodního rejstříku (§ 21a odst. 4 ÚčZ), a to ve lhůtě 30 dnů od jejího schválení valnou hromadou (a případně i jejího ověření auditorem podle § 20 ÚčZ), nejpozději však (bez ohledu na to, zda byla schválena) do konce bezprostředně následujícího účetního období (§ 21a odst. 2 ÚčZ).“⁵⁸

Valná hromada rozhoduje rovněž o rozdělení zisku. Zde platí, že může rozhodnout zásadně na základě schválené řádné či mimořádné účetní závěrky (ust. § 34 odst. 1 ZOK). Při rozdělování zisku je třeba respektovat omezení obsažená v ust. § 161 odst. 4 ZOK. Nutno dodat, že toto pravidlo je považováno za dispozitivní.⁵⁹ Rovněž platí omezení ust. § 40 ZOK, přičemž valná hromada nesmí rozhodnout o vyplacení zisku, pokud by si tím přivodila úpadek. Schválení

⁵⁵ K postupům v případě nečinnosti valné hromady při jmenování likvidátora viz předchozí kapitolu 3.5.3 Volba a odvolání orgánů.

⁵⁶ Ust. § 18 ÚčZ.

⁵⁷ Viz § 73 a 74 ZOK.

⁵⁸ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 362.

⁵⁹ HAVEL, B. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 304 – 305.

účetní závěrky je nutným předpokladem pro rozhodnutí o rozdělení zisku. „*Jestliže valná hromada akciové společnosti konaná do šesti měsíců od posledního dne účetního období (§ 184 odst. 3 obch. zák. ve znění účinném do 30. 11. 2009) projednala účetní závěrku za ono účetní období a na jejím základě rozhodla o rozdělení zisku, pak mimořádná valná hromada konaná v téže roce po uplynutí šesti měsíců od posledního dne účetního období není oprávněna na základě téže účetní závěrky rozhodnout o jiném rozdělení zisku.*“⁶⁰ O rozdělení zisku rozhoduje valná hromada prostou většinou dle ust. § 170 ZOK, neurčí-li společenská smlouva jiný, vyšší počet.

Vždy bude na pečlivém uvážení valné hromady, jak velká část zisku bude rozdělena nebo zda vůbec bude rozdělena. Společnost rozdělovat zisk nemusí, což se bude odvíjet např. od záměru investovat v dohledné době či aktuální zadluženosti společnosti.⁶¹ To však neznamená, že valná hromada nemusí rozhodnout, jakým způsobem bude s dosaženým ziskem naloženo. Naopak, takové rozhodnutí musí valná hromada učinit, neboť i rozhodnutí o nerozdělení zisku je rozhodnutím o způsobu naložení se ziskem.⁶²

Naproti tomu může nastat situace, kdy společnost v důsledku negativního hospodaření nevykáže zisk, ale ztrátu, kterou bude potřeba vyřešit. Opět zde platí pravidlo obsažené v ust. § 170 ZOK, že valná hromada v tomto případě rozhoduje prostou většinou přítomných, ledaže je určeno společenskou smlouvou jinak. Řešit vzniklou ztrátu lze několika způsoby. Předně se nabízí možnost rozhodnout o příplatku společníků usnesením valné hromady podle ust. § 162 a násl. ZOK. Dále lze snížit základní kapitál za podmínek ust. § 233, § 171 a 172 odst. 1 ZOK.

3.5.7 Rozhodnutí o přeměně společnosti

Právní úpravu přeměny společnosti neobsahuje ve svých ustanovení ZOK, nýbrž zák. č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev. Problematiku přeměny společnosti s ručením omezeným však považuji za velmi komplexní, rozsáhlou a nelze ji dle mého názoru vystihnout pouze v takto krátkém pojednání, neboť tato by mohla být předmětem samostatné kvalifikační práce či monografie. Z těchto důvodů jsem se rozhodl nezahrnout tuto kapitolu do tohoto textu.

3.5.8 Schválení převodu nebo zastavení závodu a jeho části

Problematika dispozice s obchodním závodem je podobná problematice, již normovalo ust. § 67a ObchZ s tím, že ZOK v ust. § 190 odst. 2 písm. i) přináší významná nová. Ze srovnání

⁶⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.

⁶¹ Shodně např. DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 161.

⁶² DVOŘÁK, T. Rozdělování zisku ve společnosti s ručením omezeným. *Právní rozhledy*, 2011, č. 16, s. 567.

obou ustanovení je patrné, že souhlasu valné hromady již není třeba v případech, kdy dochází k nájmu podniku, resp. pachtu závodu. Dále je třeba souhlasu valné hromady při výše uvedených dispozicích s částí závodu jen tehdy, jestliže by to znamenalo podstatnou změnu dosavadní struktury závodu či podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti, tedy pokud se bude dispozice týkat významné části závodu. Obchodní závod je definován v ust. § 502 NOZ jako *organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti*. Obchodní závod je věcí hromadnou (ust. § 501 NOZ). Koupě obchodního závodu je rovněž normována v ust. § 2175 a násl. NOZ.

Smysl uvedeného ustanovení je zřejmý. Má chránit společníky před zásahy jednatelů, jež by byly způsobilé významně ovlivnit další existenci a chod společnosti, přičemž při absenci kontroly ze strany valné hromady by byla společnost jednáním statutárního orgánu, dle mého, velmi často poškozena. „*I v režimu zákona o obchodních korporacích totiž platí obecná zásada, podle níž o zásadních otázkách týkajících se kapitálové, majetkové, ale i organizační struktury společnosti rozhodují společníci prostřednictvím valné hromady (srov. např. usnesení NS sp. zn. 29 Odo 442/2004 či sp. zn. 29 Odo 1060/2006).*“⁶³ Nevyslovení souhlasu valné hromady s převodem nebo zastavením obchodního závodu má za následek **neplatnost** takového jednání dle ust. § 48 ZOK. Z dikce uvedeného ustanovení vyplývá, že se jedná o neplatnost relativní.

3.5.9 Smlouva o tichém společenství

Zákon o obchodních korporacích užívá nepřesnou terminologii a rozchází se tak s NOZ, neboť ten upravuje v ust. § 2747 – 2755 tichou společnost. Je však zřejmé, že se jedná jen o terminologickou nepřesnost zákonodárce bez hlubšího věcného dopadu a ten má na mysli právě smlouvu o tiché společnosti.

Smlouvou o tiché společnosti se tichý společník zavazuje k vkladu, kterým se bude podílet po celou dobu trvání tiché společnosti na výsledcích podnikání podnikatele, a podnikatel se zavazuje platit tichému společníkovi podíl na zisku (ust. § 2747 NOZ). Dále má tichý společník možnost podílet se jen na některém ze závodů podnikatele. Ke schválení smlouvy o tiché společnosti je zapotřebí prostá většina hlasů přítomných společníků v souladu s ust. § 170 ZOK. Notářský zápis není potřeba vyhotovit, neboť ZOK tento požadavek ve vztahu k této smlouvě nepožaduje. Bude – li smlouva přesto uzavřena bez souhlasu valné hromady, bude toto jednání relativně neplatné dle § 48 ZOK.

⁶³ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 363 – 364.

3.5.10 Schválení finanční asistence

Co se rozumí finanční asistencí, stanoví ust. § 40 ZOK. Podle uvedeného ustanovení lze za finanční asistenci označit poskytnutí zálohy, půjčky nebo úvěru obchodní korporací pro účely získání jejich podílů nebo poskytnutí zajištění obchodní korporací pro tyto účely. Další podmínky poskytování finanční asistence stanoví ust. § 200 ZOK.

3.5.11 Rozhodnutí o převzetí účinků jednání učiněných za společnost před jejím vznikem

Ustanovení § 190 odst. 2 písm. l) ZOK odpovídá dřívějšímu ust. § 64 ObchZ. Velice často dochází k právnímu jednání ještě před samotným vznikem společnosti. Je tomu tak z důvodu, že NOZ dále vychází z koncepce dvoufázového ustavování právnických osob. Je tedy nutné rozlišovat založení a vznik společnosti s ručením omezeným. Uzavřením společenské smlouvy je společnost založena (ust. § 125 odst. 1 NOZ ve spojení s ust. § 8 odst. 1 ZOK). Modifikace se týká unipersonální společnosti. Ta je založena v souladu s ust. § 125 odst. 2 NOZ zakladatelskou listinou a to ve formě notářského zápisu (ust. § 8 odst. 2 ZOK ve spojení s § 776 odst. 2). Oběma výše uvedeným postupům je společné, že samotná společnost vzniká až zápisem do obchodního rejstříku (ust. § 126 odst. 1 NOZ). Je zcela logické, že zakladatel či zakládající společníci musí učinit množství právních jednání ještě před samotným vznikem společnosti. Nejčastěji půjde o závazky z právních jednání, konkrétně ze smluv. Taková jednání umožňuje ust. § 127 NOZ, které stanoví okruh takto jednajících osob a účinky jejich jednání. Jednat za společnost (a to i před jejím založením) je oprávněn kdokoli, z takového jednání je však oprávněn a zavázán pouze sám, popř. společně a nerozdílně, jedná-li společně více osob.

Podle výše nadepsaného ustanovení platí, že společnost může účinky těchto jednání převzít ve lhůtě tří měsíců od svého vzniku, tj. zápisu do obchodního rejstříku. Z dikce zákona vyplývá, že přebírá účinky *ex tunc* (od počátku). „*Po uplynutí tří měsíců od svého vzniku může společnost převzít účinky jednání učiněných za ni v období mezi jejím založením a vznikem již jen s využitím obecných institutů (postoupení pohledávky podle § 1879 a násl., převzetí dluhu podle § 1888 a násl., přistoupení k dluhu podle § 1892 či postoupení smlouvy podle § 1895 a násl. NObčZ). Nejde však již o převzetí účinků jednání učiněných za společnost před jejím vznikem ve smyslu § 127 NObčZ a rozhodnutí o tom, zda tak společnost učiní, nespadá do působnosti valné hromady podle § 190 odst. 2 písm. l).*“⁶⁴

V praxi se ještě vyskytuje jedno řešení, které spočívá v přijetí rozhodnutí valnou hromadou, kde je v usnesení valné hromady uvedeno dřívější datum, které spadá do zákonné lhůty tří měsíců pro převzetí účinků jednání. Hovoří se o tzv. antidatování usnesení, což je ovšem postup, který nepovažují za zcela korektní a v souladu s pozitivním právem.

⁶⁴ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 365.

3.5.12 Rozhodnutí o naložení s vkladovým áziem

„Vkladovým áziem se podle § 15 odst. 4 rozumí rozdíl mezi emisním kursem (cenou za nabytí podílu) a vkladem. Je-li cena za nabytí (či zvýšení) podílu vyšší, než kolik činí vklad (jakožto peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace - § 15 odst. 1), spadá do působnosti valné hromady rozhodnutí o tom, jak s tímto rozdílem naloží.“⁶⁵ K přijetí usnesení o naložení s vkladovým áziem je třeba prostá většina hlasů přítomných společníků, pokud společenská smlouva neurčí jinak (ust. § 170 ZOK).

3.5.13 Rozhodování o změně druhu kmenového listu

Ustanovení § 190 odst. 2 písm. n) ZOK stanoví zcela novou působnost valné hromady, kterou předchází ObchZ vůbec neznal. Souvisí to nově s možností společnosti s ručením omezeným vydávat cenné papíry, které zákon označuje jako kmenové listy (ust. § 137 ZOK). Tedy nově je dána společnosti též možnost vydávat různé druhy podílů. S tím souvisí též otázka vlastnictví těchto podílů, neboť nově mají společníci rovněž možnost vlastnit více podílů, a to i různého druhu (ust. § 135 odst. 1,2 ZOK). To předchází právní úprava v ObchZ nikterak neumožňovala. Jedná se tak o prvky, které přibližují společnost s ručením omezeným více ke společností kapitálovým, resp. k akciové společnosti.⁶⁶

Práva a povinnosti podílů určí společenská smlouva (ust. § 136 ZOK). Společenská smlouva může dále určit, že podíl společníka bude představován kmenovým listem, jehož převoditelnost není omezena ani podmíněna (ust. § 137 odst. 1 a 2 ZOK). Z uvedeného je patrné, že zákonodárce má na mysli rozhodování o změně druhu podílu ve formě kmenového listu, a nikoli druhu kmenového listu, neboť o tom ZOK *explicitě* nehovoří. S podílem jsou pevně spjata jistá práva a povinnosti, a proto dojde-li ke změně druhu podílu, dojde nutně též ke změně v právech a povinnostech dotčených společníků. „*Jelikož je obsah podílů, tj. popis práv a povinností s nimi spojených, náležitostí společenské smlouvy (§ 136), je usnesení o změně podílu představovaného kmenovým listem rozhodnutím, v jehož důsledku se mění společenská smlouva; k jeho přijetí je tudíž nutná alespoň dvoutřetinová většina hlasů všech společníků [§ 171 odst. 1 písm. b)] a musí být osvědčeno notářským zápisem (§ 172 odst. 1, § 776 odst. 2)*“.⁶⁷

Zajímavá situace nastává v případě opačném, kdy společenská smlouva neurčuje, že je podíl společníka inkorporován do kmenového listu. Pakliže by valná hromada chtěla rozhodnout o inkorporaci podílů do kmenového listu, půjde o rozhodnutí ve smyslu ust. § 190 odst. 2 písm.

⁶⁵ Tamtéž, s. 366.

⁶⁶ Naopak, odstranění požadavku existence základního kapitálu v minimální výši 200.000,-Kč přibližuje společnost s ručením omezeným společností osobním.

⁶⁷ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 366.

a) ZOK. Valná hromada tak bude moci tohoto řešení využít jen v případě, že jí toto oprávnění samotná společenská smlouva svěří. Za určitých podmínek tak může nastat situace, kdy by valná hromada chtěla využít této zákonné možnosti, leč nebude tak moci učinit. Proto bude na pečlivém uvážení zakládajících společníků, aby náležitě upravili všechny aspekty společenské smlouvy.

3.5.14 Další působnost valné hromady

Z ustanovení § 190 odst. 2 písm. o) ZOK vyplývá, že další působnost valné hromady zakládá sám zákon o obchodních korporacích, jiné zákony (resp. právní předpisy) a společenská smlouva. V ZOK lze nalézt řadu ustanovení, jež rozšiřují působnost valné hromady nad rámec výčtu uvedeného v ust. § 190 odst. 2. Jako příklady lze uvést udělení pokyny k obchodnímu vedení jednateli (ust. § 51 odst. 2 ZOK), schválení smlouvy o výkonu funkce (§ 59 odst. 2 ZOK), rozhodnutí o vyloučení společníka pro prodlení s plněním vkladové povinnosti (§ 151 odst. 2 ZOK) nebo příplatkové povinnosti (§ 165 ZOK), rozhodnutí o vrácení části příplatku (§ 166 ZOK), schválení smlouvy o převodu podílu (§ 208 ZOK) a rozhodnutí o přechodu uvolněného obchodního podílu na společníky (§ 215 ZOK) apod. Jiným právním předpisem, který zakládá působnost valné hromady, je např. zákon o auditorech.⁶⁸

⁶⁸ Srov. ust. § 44 odst. 2 uvedeného zákona.

4. Svolání valné hromady

4.1 Ke svolání valné hromady obecně

Jak vyplývá z předchozí kapitoly i ze zákonné dikce, valná hromada disponuje řadou oprávnění. K tomu, aby mohla svoji působnost realizovat, je nutné, aby byla v souladu se zákonem svolána. Zákon v tomto ohledu stanoví minimální časový úsek, ve kterém je nutné realizovat **svolání valné hromady** z podnětu určitých osob. Valná hromada musí být svolána tedy z důvodu plynutí času nebo z jiných, věcných důvodů. Mezi tyto důvody lze zařadit případy, kdy je ohrožena další existence společnosti. Co se rozumí pojmem svolání, zákon o obchodních korporacích na žádném místě nestanoví. Svolání by se tak dalo vymezit jako učinění všech nezbytných úkonů či opatření, která směřují k tomu, aby se valná hromada mohla konat a naplnila tak svůj účel – tedy přijala rozhodnutí. U odborné veřejnosti však nepanuje shoda na tom, zda je svolání právním jednáním společnosti vůči společníkům či nikoli.⁶⁹ V dalším výkladu se budu zabývat otázkami, které osoby jsou oprávněny a povinny valnou hromadu svolat, jakož i důvodům, pro které je valná hromada svolávána. Pominuta nebude ani situace, kdy valná hromada nebude svolána zcela adekvátním postupem včetně následků těchto pochybení.

4.2 Důvody pro svolání valné hromady

Důvodů pro svolání valné hromady je několik, přičemž některé mají za následek povinnost svolat valnou hromadu a jiné jsou pouhou možností. Je možné tedy tyto důvody označit za obligatorní a za fakultativní.

4.2.1 Obligatorní důvody svolání zasedání

První obligatorní důvod valné hromady normuje ust. § 181 odst. 1 ZOK, které stanoví, že valná hromada musí být svolána alespoň jednou za účetní období, a to jednatelem, který je v tomto případě osobou oprávněnou, resp. povinnou.⁷⁰ Pokud bude společenská smlouva obsahovat úpravu, podle které se bude vyžadovat vyšší frekvence konání valných hromad, než stanoví zákon, bude nepochybně jednatel nucen svolat valnou hromadu tak často, jak mu určí smlouva. Definice účetního období je dána v ust. § 3 odst. ÚČZ, podle něhož se jím rozumí nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců (nestanoví – li zákon jinak). Obvykle se účetní období shoduje s kalendářním rokem.

⁶⁹ Ke svolání, jakožto právnímu jednání společnosti, se přiklání např. PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář ke obchodnímu zákoníku. 1 díl.* 4. vydání. Praha: ASPI, 2004. s. 236; a dále DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným.* 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 203. Opačně pak Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí ze 30. dubna 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97.

⁷⁰ K osobám oprávněným svolat valnou hromadu blíže viz kapitola 4.3 Osoby oprávněné ke svolání valné hromady.

Dalším obligatorním důvodem pro svolání valné hromady je skutečnost, že společnosti hrozí úpadek. V takovém případě, jakmile tuto skutečnost jednatel zjistí, je povinen neotálet a postupovat v souladu s ust. § 182 ZOK a svolat valnou hromadu bez zbytečného odkladu. Nutno dodat, že opuštění požadavku základního kapitálu se reflektovalo i do tohoto ustanovení, neboť v režimu ObchZ měl jednatel povinnost svolat valnou hromadu již v okamžiku, kdy neuhrazená ztráta dosáhla výše jedné poloviny základního kapitálu.⁷¹ Podle některých autorů tato cesta poskytovala při rozhodnutí o likvidaci společnosti větší ochranu věřitelům, neboť zde stále zbývala alespoň polovina základního kapitálu.⁷² Hrozící úpadek je definován v zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen InsZ). Tak ust. § 3 odst. 4 stanoví, že *o hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků*. V této souvislosti se nedomnívám, že stávající právní úprava měla podstatně oslabovat „proceduru poplachu“⁷³ za předpokladu, že jednatel společnosti bude plnit své povinnosti v souladu s péčí řádného hospodáře; tedy tak, jak mu zákon ukládá. Problém může nastat ve chvíli, kdy jednatel tyto povinnosti plnit nebude či v okamžiku, kdy nebude obsazena funkce jednatele. K tomu lze dodat, že schopný jednatel bude moci využít instrumenty, které mu nabízí právě InsZ.⁷⁴ Podle téhož ustanovení má jednatel povinnost svolat valnou hromadu i v případě jiných vážných důvodů. Zákon stanoví demonstrativně, co se rozumí oním vážných důvodem.

Dále je nutné valnou hromadu svolat v případě, kdy společnost jednatele nemá anebo jednatel dlouhodobě neplní své povinnosti (ust. § 183 ZOK). Podstatné zde bude naplnit definici dlouhodobosti. V tomto případě má právo svolat valnou hromadu kterýkoli společník. Pokud bude ve společnosti zřízena dozorčí rada, rovněž ona svolá valnou hromadu, pokud to vyžadují zájmy společnosti (ust. § 183 ZOK věta druhá). Právo svolat valnou hromadu náleží rovněž tzv. kvalifikovanému společníku (ust. § 187 ZOK). Jeho kvalifikovanost spočívá v tom, že tento minoritní společník (popř. více společníků) se účastní ve společnosti vkladem nejméně ve výši 10% základního kapitálu nebo má 10% podíl na hlasovacích právech. Mezi další situace, kdy je nutné svolat valnou hromadu, patří ty, kdy je nutné zvolit nového jednatele (ust. § 198 odst. 1 ZOK). Dále pro vyloučení společníka podle ust. § 151 odst. ZOK. S tímto postupem souvisí též problematika naložení s uvolněným podílem, o kterém musí valná hromada rovněž rozhodnout (ust. § 215 odst. 1 a 2 ZOK).

⁷¹ Srov. ust. § 128 odst. 2 ObchZ.

⁷² Blíže viz PELIKÁN, R. Několik poznámek k úpravě společností s ručením omezeným v novém zákoně o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, č. 3, s. 76 a násl.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ Např. moratorium apod.

Nově je třeba také valnou hromadu svolat v případě, kdy jednatel společnosti využije svého práva a požádá valnou hromadu o udělení pokynu k obchodnímu vedení v souladu s ut. § 51 odst. 2 ZOK. Mezi další případy nutnosti svolání valné hromady patří případy, má-li být (či byla - li) uzavřena některá ze smluv, podléhajících informační povinnosti ve vztahu k valné hromadě [např. smlouva mezi společností a členem orgánu nebo smlouva o zajištění závazků člena orgánu (§ 55 a 56)] nebo souhlasu valné hromady [smlouva o výkonu funkce (§ 59), smlouva o převodu či zastavení závodu nebo jeho části, smlouva o tiché společnosti či finanční asistenci (§ 190 odst. 2) nebo smlouva o převodu podílu (§ 208 odst. 1)].⁷⁵

4.2.2 Fakultativní důvody

Jednatelé společnosti mohou svolat valnou hromadu rovněž z důvodů, které zákon explicitně nezmiňuje. Tyto důvody mohou být stanoveny jednak ve společenské smlouvě či naopak, nemusí být uvedeny ani tam. Ačkoli to z právní úpravy ZOK neplyne, může jednatel svolat mimořádnou valnou hromadu prakticky kdykoli.⁷⁶ Uvedený postup však předpokládá, že záležitost náleží do obligatorní nebo fakultativní působnosti valné hromady.

4.3 Osoby oprávněné ke svolání valné hromady

Osob oprávněných ke svolání valné hromady je celá řada. Osobou, která bude za standardních okolností svolávat valnou hromadu nejčastěji, bude jednatel společnosti.⁷⁷ Zde se nabízí velice zajímavá otázka, jaký bude postup svolávání v případě, kdy společnost bude disponovat více jednatelem. Tady platí, že svolat valnou hromadu může každý jednatel, pokud ovšem netvoří orgán kolektivní (ust. § 194 odst. 2 ZOK). V praxi by se mohly vyskytnout i případy, kdy více jednatelů svolá několik valných hromad a to dokonce paralelně ve stejný čas, ať už jsou důvody k tomuto jednání jakékoli.⁷⁸ „Nelze však platně plnou mocí převést všechna jednatele oprávnění na třetí osobu, která by tak, důsledně vzato, byla oprávněna nebo povinna mimo jiné také svolávat podle ustanovení § 128 obch. zák. valnou hromadu, dokonce by byla oprávněna podat soudu návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle ustanovení § 131 obch. zák.“⁷⁹ Uvedené plyne ze skutečnosti, že je povinen svoji funkci

⁷⁵ ŠUK, P. In ŠTENGLŮVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 343.

⁷⁶ Stejný závěr byl dovozen již dříve v režimu ObchZ, např. BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLŮVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 195.

⁷⁷ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 12. 2011, sp. zn. 5 Cmo 179/2011: „Likvidátor je sice orgánem společnosti, ale ne jejím statutárním orgánem. Není proto oprávněn ke všem úkonům za společnost, není například ani oprávněn ke svolání valné hromady, ke tomu by byl pouze za situace, kdy by společnost neměla vlastní statutární orgán“.

⁷⁸ K tomu blíže např. ČECH, P. *Svolání valné hromady* [online]. pravniradce.ihned.cz, 23. října 2008 [cit. 18. 5. 2014]. Dostupné na <<http://pravniradce.ihned.cz/c1-29296830-svolani-valne-hromady>>.

⁷⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004.

vykonávat osobně (ust. § 159 odst. 2 NOZ). Uvedený závěr se s ohledem na zákonnou dikci prosadí nepochybně v režimu ZOK.

Další skupinou osob oprávněných ke svolání jsou společníci. Ti podle ust. § 187 odst. 2 ZOK mohou sami svolat valnou hromadu v případě, že jejich předchozí žádosti nebylo ze strany jednatelů vyhověno. „Nekvalifikovaní“ společníci však mohou valnou hromadu svolat též v případě, kdy společnost jednatele nemá (ust. § 183 ZOK). Nepochybně nic nebrání tomu, aby byli společníci oprávněni ke svolání rovněž na základě společenské smlouvy.⁸⁰ Dozorčí rada taktéž disponuje oprávněním svolat valnou hromadu (ust. § 183 ZOK), musí však reálně existovat, neboť není obligatorně zřizovaným orgánem společnosti. Dále musí být splněna kumulativně podmínka, že svolání vyžadují zájmy společnosti.

4.4 Pozvánka na valnou hromadu

4.4.1 Forma a právní povaha pozvánky

K uskutečnění konání valné hromady je nutné, aby zasedání bylo společníkům včas oznámeno. Děje se tak prostřednictvím písemného oznámení, jež zákon (ust. § 184 ZOK) označuje za pozvánku. Zákon o obchodních korporacích vychází z požadavku písemné formy pozvánky, pokud společenská smlouva neurčí jinak.⁸¹ Na tomto místě se však domnívám, že situace není zcela jasná. Předně ust. § 184 odst. 1 hovoří jednak o formě pozvánky (arg. písemně) a dále též o lhůtě, ve které je nutné společníky vyrozumět (tedy 15 dní). Z dikce tohoto ustanovení se podává, že modifikace lhůty bude zřejmě možná. Ve vztahu k formě pozvánky to již dle mého zcela jednoznačně dovodit nelze. Bude spíše pravidlem, že **pozvánka** bude mít písemnou formu, což lze konstatovat s ohledem na povinnost připojit též návrh usnesení valné hromady. Telefonická forma pozvánky na valnou hromadu bude jistě možná; s ohledem na shora uvedené však těžko představitelná a proveditelná.

Velice zajímavá otázka se pojí s právní povahou pozvánky. Touto otázkou se obšírně zabývala judikatura českých soudů již v režimu ObchZ. V této věci byl soudy zaujat názor, že pozvánka na valnou hromadu není právním úkonem.⁸² Názory odborné veřejnosti se na uvedené problematiku v režimu ZOK však liší.⁸³ Zcela jistě lze souhlasit s J. Dědičem, že právnícká osoba nemá vlastní vůli (což plyne mimo jiné z ust. 151 odst. 1 NOZ). Dále je nutno po-

⁸⁰ Shodně DĚDIČ, J. In DĚDIČ, J. a kol. (ed). *Obchodní zákoník. Komentář. Díl II.* Praha : POLYGON, 2002, s. 1140.

⁸¹ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 347.

⁸² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.12.2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005.

⁸³ Tak dostupná komentářová literatura považuje pozvánku na valnou hromadu za právní jednání společnosti. Blíže viz ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 347. Opačně DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 325 a násl.

dotknout, že vůle jiných osob (statutárních orgánů) je tedy této právnické osobě přičítána. O tom, že je pozvánka relevantní projev vůle, který zamýšlí způsobit právní následky v ní obsažené (tedy konání valné hromady) není sporu. Klíčem k celému řešení je dle mého názoru ona přičitatelnost jednání. S ohledem na existenci přičitatelnosti právního jednání společnosti se tak spíše kloním k názoru, že pozvánka na valnou hromadu je v režimu NOZ a ZOK právním jednáním společnosti. Bude jistě zajímavé, jaký postoj k tomuto výkladovému problému zaujme judikatura, která doposud dovozovala naprostý opak.⁸⁴

Bude – li tedy pozvánka na valnou hromadu písemná, musí splňovat náležitosti obsažené v ust. § 561 NOZ, a být tedy mimo jiné podepsána. S přihlédnutím k ust. § 562 odst. 1 NOZ bude písemná forma zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby.

Budeme – li předpokládat, že si společníci mohou ujednat ve společenské smlouvě též jinou formu pozvánky, může být pozvánka zaslána např. s využitím prostředků e-mailové komunikace. Tomu musí však odpovídat způsob doručení, jež musí být adekvátně změněn tak, aby nekolidoval s ust. § 184 odst. 2 ZOK.

Poměrně zajímavá pak může být otázka podpisu svolavatele valné hromady v případě, kdy bude pozvánka na valnou hromadu uveřejněna v periodickém tisku. Bude-li dle mého pozvánka v tisku zachycena jako prostý text bez bližší grafické podoby, bude pak možno nahradit vlastnoruční podpis svolavatele mechanickými prostředky. Jiná situace může nastat v případě, kdy bude pozvánka na valnou hromadu zachycena např. pomocí scanneru. V takovém případě bych trval na vlastnoručním podpisu pozvánky, neboť ta je v nezměněné grafické podobě uveřejněna a požadavek vlastnoručního podpisu tak může být bez problémů splněn. Mohlo by být snad namítáno, že se v takovém případě nejedná o vlastnoruční podpis, ale pouze o „kopii podpisu“. To však dle mého názoru nemění nic na legitimační funkci takového podpisu, neboť účelem je dle ust. § 562 odst. 1 NOZ určit jednající osobu.

4.4.2 Lhůty související s pozvánkou

Ustanovení § 184 odst. 1 ZOK normuje, že termín konání valné hromady jakož i její pořad se oznámí společníkům nejméně 15 dní před jejím konáním.⁸⁵ Jinými slovy se stanoví určitý časový okamžik, od kterého běží uvedená patnáctidenní lhůta. Formulace ust. 129 odst. 1 ObchZ byla vágní a tak se soudy musely zabývat otázkou, zda lhůta 15 dnů běží od okamžiku předání

⁸⁴ Op. cit. sub. 76.

⁸⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. 29 odo 783/2003: *“Určuje-li tedy společenská smlouva navrhovatelky, že pozvánka na valnou hromadu musí být doručena alespoň dvacet dnů před jejím konáním, je rozhodným dnem pro počítání lhůty den konání valné hromady. Tento den se do dvacetidenní lhůty nezapočítává.”*

pozvánky poštovnímu doručovateli nebo od okamžiku, kdy se pozvánka dostala do sféry dispozice společníka. Tak Nejvyšší soud naznal, že „*teleologickým a logickým výkladem citovaného ustanovení (týkajícího se vylučně společnosti s ručením omezeným) lze dovodit, že povinností společnosti je učinit vše, co po ní lze spravedlivě požadovat, aby se pozvánka na valnou hromadu ve lhůtě stanovené § 129 odst. 1 obch. zák. dostala do sféry dispozice společníka. Na tomto základě nemůže být přijat jiný závěr než ten, že – při absenci jiné úpravy ve společenské smlouvě – je povinností společnosti pozvánku na valnou hromadu odeslat tak, aby mohla být společníkovi doručena ve lhůtě stanovené § 129 odst. 1 obch. zák., tj. aby mohla být doručena nejméně 15 dnů přede dnem konání valné hromady. Jen tak bude zajištěno, aby společník byl o tom, že se bude valná hromada konat, informován s dostatečným časovým předstihem.*“⁸⁶ Při porovnání obou zákonných dikcí je patrné, že právní úprava je prakticky totožná a proto bude dosavadní judikatura plně použitelná v nové právní úpravě korporací.

Soudím tedy, že dosavadní judikatorní přístup bude nadále použitelný též v režimu ZOK. Výše uvedené závěry jsou nanejvýše logické, neboť samotná přeprava pozvánky může v závislosti na zvoleném způsobu trvat různě dlouho. S delší dobou přepravy by pak byla úměrně krácena lhůta společníka na přípravu konání valné hromady a nelze tak připustit, aby někteří společníci měli tuto lhůtu delší a jiní naopak kratší.⁸⁷ S tím však musí společníci zamýšlející svolání valné hromady počítat a pozvánku odeslat s dostatečným časovým předstihem.⁸⁸ Společníci se však mohou ve společenské smlouvě dohodnout, že postačí odeslání pozvánky v uvedené lhůtě, což plyne z dispozitivního charakteru ust. § 184 odst. 1 ZOK.

V souvislosti výše uvedeným může dojít i k situaci, kdy pozvánka bude řádně a včas doručena⁸⁹, nicméně společník, lhostejno z jakého důvodu, pozvánku nepřevzme. V tomto případě nelze bez dalšího dovodit závěr, že lhůta pro doručení pozvánky nebyla dodržena. Tak tomu bylo v případě společníka, kterému byla zaslána pozvánka na předem uvedenou adresu, na níž se však nezdržoval.⁹⁰ Lze učinit závěr, že překážka vznikla na straně samotného společníka a společnost učinila vše, co bylo nezbytné k tomu, aby se společník o konání valné hromady dozvěděl včas. Jinak řečeno, společnost v tomto případě více udělat nemohla. V uvedeném případě tedy nebylo a nemohlo být porušeno zákonem stanovené právo společníka.⁹¹ Do sféry dispozice společníka se

⁸⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009.

⁸⁷ To neplatí v případě, že společník projeví vlastní vůli podle ust. § 184 odst. 3 ZOK.

⁸⁸ Roli při doručování bude mít nepochybně též místo, kam bude pozvánka doručována.

⁸⁹ Bude ve sféře dispozice společníka minimálně 15 dní před konáním valné hromady.

⁹⁰ V usnesení ze dne 24. 10. 2012 Nejvyšší soud, sp. zn. 29 Cdo 1982/2011, dovodil, že společnost není povinna provést změnu adresy společníka v seznamu společníků jen na základě skutečnosti, že přebírá poštu na jiné adrese, než je v seznamu uvedena.

⁹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.1. 2008, sp. zn. 29 Odo 1429/2006.

pozvánka dostane v okamžiku, kdy je mu předána anebo oznámeno místo, kde si ji může převzít.⁹²

Může se však stát, že pozvánka nebude doručena společníku a to z důvodu vyskytujících se na straně poštovního doručovatele. V tomto případě zastávám názor, že takové pochybení nemůže jít k tíži společníka. *A contrario* soudím, že nedoručení pozvánky na valnou hromadu včas či vůbec, bude muset být připsáno na vrub samotné společnosti. Pokud bude přesto společník ochoten účastnit se valné hromady, ačkoli nebyl v souladu se zákonem či společenskou smlouvou vyrozuměn, může postupovat dle ust. § 184 odst. 3 ZOK. Za prvé může učinit písemné prohlášení o vzdání se práva, na kterém musí být úředně ověřen jeho podpis. Pokud se přesto o termínu a místě konání valné hromady dozví, má možnost účastnit se osobně valné hromady a prohlásit totéž ústně. To je vcelku rozumný požadavek zákonodárce, který klade především důraz na vůli společníka, ačkoli jeho zákonem či společenskou smlouvou daná práva byla porušena.

4.4.3 Obsah pozvánky

Nestanoví – li společenská smlouva jinou formu pozvánky, bude tato učiněna písemně. V prvé řadě musí pozvánka obsahovat termín konání valné hromady, program (pořad) jednání a návrh usnesení, jež by mělo být přijato. Termín je charakterizován datem a časem konání. Body programu⁹³ jednání musí být dostatečně určité tak, aby se společníci mohli s nimi dostatečně seznámit a připravit se na jejich projednání. Program jednání však určuje svolavatel. Místo pro konání valné hromady není ani v režimu ZOK blíže specifikováno. Je však zřejmé, že bude potřeba zvolit takové místo, aby nebyla omezena práva některých společníků účastnit se valné hromady.⁹⁴ Pokud by se tak stalo, mohlo by to být důvodem pro prohlášení usnesení valné hromady za neplatné.⁹⁵ Zvolené místo tedy musí zaručovat možnost účasti všem společníkům a dále musí umožnit adekvátní průběh valné hromady. Nejvhodnější je dle mého názoru, upravit požadavky na místo konání valné hromady ve společenské smlouvě. Stejně tak zákon nijak nenormuje dobu konání valné hromady. I zde budou přílehlavé závěry učiněné výše.

Je nutné podotknout, že zákon umožňuje taktéž účast, resp. hlasování na valné hromadě prostřednictvím technických prostředků za předpokladu, že tak určí společenská smlouva.⁹⁶ Podmínky takového hlasování musí být pak uvedeny v pozvánce na valnou hromadu. Tyto podmínky mohou být upraveny taktéž přímo ve společenské smlouvě, a jednak mohou být určeny

⁹² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 272/2011.

⁹³ Představující pořad jednání valné hromady.

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.6.2007, sp. zn. 29 Odo 984/2005.

⁹⁵ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 197.

⁹⁶ Nedomnívám se, že by mohl tento inovativní způsob řešení účasti na valné hromadě příliš finančně zatížit společnost. Opačně PELIKÁN, R. Několik poznámek k úpravě společností s ručením omezeným v novém zákoně o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, č. 3, s. 76 a násl.

jednatelům společnosti, pokud jejich úprava ve společenské smlouvě absentuje (ust. § 167 odst. 2 a 3 ZOK).

Pozvánku na valnou hromadu, tak jak byla vyhotovena a doručena, již měnit nelze. Jinak je tomu u pořadu jednání valné hromady. Program jednání může být při jeho samotném průběhu určitým způsobem modifikován (např. doplněn). Domnívám se, že obsah samotné pozvánky se již *ex post* nemění, faktický průběh valné hromady však ano. Takové situace však předvídá ust. § 185 ZOK, který výslovně stanoví, že záležitosti neuvedené v pozvánce lze projednat jen tehdy, jsou-li přítomni a souhlasí-li s jejich projednáním všichni společníci. *A contrario* lze dovodit, že nebude-li přítomen jeden společník či vysloví – li pouze jeden nesouhlas, nebude možné tyto záležitosti projednat. Požadavek je to vcelku logický, neboť společníci ohledně takové záležitosti neměli čas na přípravu a rozmyšlení, jak o ní hlasovat. Neformálnímu projednání určitých záležitostí společnosti na valné hromadě nic nebrání. Neformálnost tak bude spočívat v tom, že přijetí usnesení valnou hromadou nebude v této záležitosti nutné.

Jak je již naznačeno výše, zákon příliš nespécifikuje dobu a místo jednání valné hromady. S ohledem na různorodost společností to dle mého ani není možné a jakákoli další úpravy by se jevila nepraktická a kazuistická. Jeden obecný požadavek přesto vyplývá z ust. § 186 ZOK, který normuje, že doba a místo konání nesmí nepřiměřeně omezovat právo společníka účastnit se valné hromady⁹⁷. *A contrario* by bylo možné dovodit, že přiměřené omezení možné je. Takový závěr však dovodila již předchozí judikatura.⁹⁸

K označení poštovní zásilky Nejvyšší soud dovodil, že „*z obálky obsahující pozvánku na valnou hromadu nemusí být patrné, jakou zásilku obsahuje. Obchodní zákoník ani jiný právní předpis neukládá společnosti povinnost označit zásilku obsahující pozvánku na valnou hromadu tak, aby z ní bylo patrné, že obsahuje takovou zásilku, a takový závěr nelze učinit ani za použití výkladových pravidel, nelze na společnosti požadovat, aby plnila povinnost, kterou jí zákon neukládá, a z nesplnění takové „povinnosti“ pro ni dovozovat nepřiznivé důsledky. Z označení obálky jménem a adresou předsedy představenstva společnosti nepochybně plynulo, že zásilka má souvislost s účastí navrhovatele na společnosti, a bylo věcí pouhé opatrnosti přesvědčit se, o jakou zásilku jde.*“⁹⁹ Tento závěr bude bez pochyby platit též v režimu ZOK, neboť ani ten výše uvedenou povinnost nikterak nestanoví.

Další náležitosti pozvánky mohou stanovit i jiné právní předpisy.¹⁰⁰

⁹⁷ Uvedené bylo v režimu ObchZ dovozeno judikaturou. K tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 66/2011.

⁹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.6.2007, sp. zn. 29 Odo 984/2005.

⁹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2007, sp. zn. 29 Odo 1233/2006.

¹⁰⁰ K tomu blíže ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 348.

4.5 Odvolání valné hromady

Právní úprava odvolání konání valné hromady v ZOK absentuje. Dle mého názoru však takový postup možný je. Pohybujeme-li se v intencích práva soukromého, pak dle mého soudu platí ústavní kautela čl. 2 odst. 3 LPS, že co není zákonem zakázáno, je dovoleno.¹⁰¹ Možnost odvolat konání valné hromady by měla být především upravena společenskou smlouvou. V odborné literatuře se objevují i názory, že je tento postup možný i v případě, kdy společenská smlouva o odvolání mlčí.¹⁰² S tímto názorem lze s podporou použití shora uvedeného argumentu jistě souhlasit. Může se tak stát např. v situaci, kdy odpadl důvod jednání valné hromady.

¹⁰¹ Jedná o tzv. zásadu legální licence.

¹⁰² BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 197. Dále HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 90.

5. Průběh valné hromady

5.1 Typologie valných hromad

Zákon o obchodních korporacích ve svých ustanoveních nenabízí výslovné dělení jednotlivých typů valných hromad. Přesto lze z právní úpravy vyvodit určité vlastnosti, které tyto valné hromady mají. Předně lze označit určité typy valných hromad jako *řádné*. Jedná se o valné hromady, které se konají každoročně v termínu a za podmínek stanovených zákonem či společenskou smlouvou. Vyznačují se svojí pravidelností konání. Dále se jedná o valné hromady *mimořádné*. To jsou naopak ty, které nejsou valnými hromadami řádnými. Nejsou opakované ani opakovaně svolávané. Jsou svolávány v nestandardních situacích, které mohou mít zásadní vliv na existenci společnosti. Náhradní valné hromady jsou svolávány v případech, kdy valné či mimořádné hromady nebyly usnášeníschopné. Tyto hromady mají stanovené nižší kvorum pro přijetí usnesení a rovněž musí mít shodný program jako valná hromada, jež byla příčinou konání této náhradní. Pro úplnost je třeba dodat, že někteří autoři hovoří též o tzv. valné hromadě výroční.¹⁰³

5.2 Osoby oprávněné účastnit se valné hromady

Zákon o obchodních korporacích výslovně stanovuje osoby, které jsou oprávněny valnou hromadu svolat. Je logické, že se jí budou chtít posléze také zúčastnit. Z povahy projednávaných záležitostí na valné hromadě plyne, že její konání není veřejné právě s ohledem na nutnost projednat a rozhodnout vnitropodnikové záležitosti.

5.2.1 Společníci

Společníci jsou základní prvkem každé valné hromady. Není myslitelné, aby valná hromada probíhala bez jejich přítomnosti. Vykonávají zde svá práva buď osobně, nebo v zastoupení (ust. § 168 ZOK ve spojení s § 441 NOZ). Samozřejmě je věcí každého společníka, zda své právo účasti na valné hromadě využije či nikoli. Nelze ho k účasti jakkoli nutit, pokud tak nestanoví společenská smlouva.¹⁰⁴ Nadto je třeba dodat, že nelze přehlížet ani ust. § 212 odst. 1 NOZ, které stanoví, že se má člen korporace vůči ní chovat čestně. Je však otázkou, zda je možné vynucení účasti společníka na valné hromadě subsumovat právě pod tento pojem.

Jakkoli nelze účast společníka vynucovat, přesto se mu při neúčasti na valné hromadě dává možnost vyjádřit svůj názor dodatečně, jak předvídá ust. § 174 ZOK. Předně tzv. dohlaso-

¹⁰³ DVORÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 226.

¹⁰⁴ Shodně tamtéž, s. 210 - 211.

vání nesmí vylučovat společenská smlouva. Jedná se o efektivní způsob řešení neúčasti společníka na valné hromadě. Pojednáno blíže o tomto institutu je v samostatné kapitole.¹⁰⁵

Společník má rovněž možnost využít plné moci a zmocnit tak jinou osobu k zastoupení účasti na valné hromadě. Zákon žádné zvláštní požadavky na plnou moc neklade kromě toho, že musí být písemná a musí být z ní patrné, zda byla udělena pro jednu či více valných hromad. V tomto případě vyvolala nová právní úprava zastoupení rozsáhlé obavy, které naplnila současná praxe notářů. Předně je tu třeba rozlišit pojmy *hlasování* na valné hromadě a *rozhodnutí* valné hromady. Zákon totiž v určitých případech vyžaduje pro přijetí rozhodnutí formu notářského zápisu. Jinými slovy má-li být přijato rozhodnutí, pro něž zákon předepisuje notářský zápis, platí, že i plná moc opravňující k přijetí tohoto rozhodnutí musí být ve formě notářského zápisu (ust. § 441 odst. 2 věta druhá). Palčivější je situace, která se týká jediného společníka vykonávajícího působnost valné hromady.¹⁰⁶ Přesto je v této problematice vhodné zmínit i přístup Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti (tzv. KANCL). Výkladové stanovisko KANCL uvádí, že plná moc k zastoupení na valné hromadě ani k rozhodnutí jediného společníka nemusí být udělena formou notářského zápisu.¹⁰⁷ V tomto stanovisku je argumentováno tím, že zákon tu pro hlasování nevyžaduje formu notářského zápisu, neboť tím se dle ust. § 80a a násl. NotŘ rozumí tzv. osvědčující notářský zápis a nikoli zápis o právním jednání, který je normován v ust. § 62 a násl. NotŘ. Dalším nosným argumentem pak je, že právní úprava zastoupení v ZOK představuje *lex specialis* vůči právní úpravě zastoupení v NOZ a z tohoto důvodu je tedy ustanovení o formě plné moci v NOZ nepoužitelné, neboť ZOK evidentně normuje toliko prostou plnou moc (srov. ust. § 168 odst. 1 ZOK). Nutno dodat, že toto stanovisko není v praxi notářů příliš respektováno a dosavadní praxe se ubírá spíše prvním z výše uvedených směrů.

Doposud judikatura českých soudů vychází z existence plné moci označené jako speciální.¹⁰⁸ Dle mého nebude v praxi vhodné udělovat plnou moc k účasti na více valných hromadách.¹⁰⁹ Bude tak jistě vhodnější udělit speciální plnou moc pro zasedání každé valné hromady jednotlivě. Nicméně lze si představit i situaci opačnou, kdy se např. společník nebude účastnit po delší dobu valných hromad z důvodu pobytu v zahraničí. Pokud společenská smlouva nebude připouštět hlasování i jinou formou, než osobně za účasti na valné hromadě, bude tento společ-

¹⁰⁵ Viz kapitolu 6.2 Rozhodování učiněné mimo valnou hromadu.

¹⁰⁶ K tomu blíže např. POLANSKÝ R, ABSOLON J. *Paralyza valných hromad od 1. 1. 2014?* [online]. epravo.cz, 27. listopadu 2013 [cit. 8. 6. 2014]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/paralyza-valnych-hromad-od-1-1-2014-92953.html>>.

¹⁰⁷ Dostupné na <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/PDF/Stanovisko_441_NOZ.pdf>.

¹⁰⁸ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1259/2009; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3880/2009.

¹⁰⁹ Shodně DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 211.

ník výrazně omezen v možnosti hlasovat a právě jeho hlasy by mohly chybět při rozhodování na mimořádné valné hromadě. Efektivním řešením je pak právě možnost udělit plnou moc svému zástupci k účasti na blíže neurčeném počtu valných hromad.

Plná moc musí splnit řadu obsahových náležitostí. Jak je uvedeno výše, musí z ní být patrné, na kolik valných hromad se zastoupení vztahuje. V prvním případě bude na místě dostatečně konkretizovat valnou hromadu nezaměnitelnými údaji. Dle mého to bude možné až v okamžiku, kdy společník obdrží pozvánku¹¹⁰ na valnou hromadu, jež splňuje všechny stanovené náležitosti. Bude-li plná moc udělena k zastupování na více hromadách, bude nutno vymezit určité časové období, ve kterém se budou tyto valné hromady konat. Není vyloučeno, aby byl zástupce oprávněn k účasti jen na některých valných hromadách (např. pouze řádné valné hromadě a nikoliv na mimořádné). Jeví se jako vhodné do plné moci zakomponovat pokyny pro zástupce týkající se hlasování na valné hromadě. Porušení těchto pokynů pak bude snadno prokazatelné a nepopíratelné, což poslouží k větší ochraně společníka - zmocnitele.

5.2.2 Jednatel

V režimu ObchZ se povinná účast jednatelů dovozovala jen nepřímo.¹¹¹ Po nabytí účinnosti ZOK je však tento požadavek zakotven výslovně. Stanoví tak ust. § 186 odst. 4 ZOK. Jestliže se jednatel společnosti neúčastní valné hromady bez závažného důvodu, jedná se o porušení povinností jednatele, což může mít negativní konsekvence v podobě odpovědnosti jednatele za škodu. S povinností jednatele účastnit se valné hromady však koreluje oprávnění být o termínu konání valné hromady vyrozuměn v souladu s právní úpravou ZOK či společenskou smlouvou. Bude tomu tak v případech, kdy valná hromada nebude svolávána z podnětu jednatele, ale z podnětu společníků či dozorčí rady. Totéž platí *mutatis mutandis* v situaci, kdy má společnost více jednatelů, kteří nejsou kolektivním orgánem.

„Členové představenstva jsou zásadně povinni se (nebrání-li jim v tom vážné důvody) účastnit jednání valné hromady. Jejich neúčast na jednání valné hromady však nemůže být sama o sobě důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení přijatých valnou hromadou. Nebylo-li by v důsledku nepřítomnosti členů představenstva akcionářům poskytnuto vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo osob jí ovládaných potřebné pro posouzení předmětu jednání valné hromady, mohla by (ve vazbě na konkrétní okolnosti případu) tato skutečnost odůvodňovat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.“¹¹² Vyslovený právní názor se prosadí rovněž ve spo-

¹¹⁰ Nebo se jinak spolehlivě dozví o konání valné hromady.

¹¹¹ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 107. Dříve též ELIÁŠ, K. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Prospektum, 1997, s. 143 – 144.

¹¹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007.

lečnosti s ručením omezeným za podmínek stanovených v ZOK o čemž svědčí výslovná dikce zákona.

Povinná účast jednatele na valné hromadě je dána především právem společníka požadovat od něj informace i v průběhu zasedání valné hromady (ust. § 155 ZOK). Problematická však může být situace, kdy jednatele budou třetí osoby a např. rozhodování per rollam bude vyvoláno členy dozorčí rady. Podle nadepsaného ustanovení má jednatel povinnost se účastnit valné hromady. Nicméně na tomto místě soudím, že povinnost jednatele účastnit se vztahuje pouze na situace, zasedá-li skutečně valná hromada (byť s využitím technických prostředků). V opačném případě pak není jasné, kam se měl takový jednatel dostavit a dostát tak svojí zákonné povinnosti, když při rozhodování per rollam je návrh rozhodnutí zasílán na adresu společníků. Řešení by však mohlo být spatřeno v ust. § 167 odst. 2 ZOK, které umožňuje, aby se i rozhodování per rollam uskutečnilo s využitím technických prostředků. Pak dle mého názoru nebude účasti jednatele při rozhodování per rollam tímto způsobem nic bránit. Otázkou je, zda musí být jednatel o rozhodování vyrozuměn, když zákon v této věci mlčí. Má-li však splnit svou zákonnou povinnost, bude muset být svolavatelem rovněž vyrozuměn. Za nejvhodnější řešení však považuji, upravit tuto problematiku jasnými pravidly ve společenské smlouvě.

Obdobná situace může být předmětem sporů v případě rozhodování společníka v jedn členné společnosti, kdy se jednatel z řad třetích osob na tomto rozhodování neúčastní. Může být namítáno, že ust. § 12 odst. 1 ZOK normuje, že společník má pouze působnost valné hromady a není za tento orgán prohlášen, zatímco jednatel je povinen se účastnit valné hromady. To je dle mého však výklad jdoucí proti smyslu zákona, neboť i jednatel může mít za této situace cenné informace, které mohou mít vliv na kvalifikované rozhodnutí jediného společníka. Naopak, nepředání informací jednatelem může ke špatnému rozhodnutí. Z uvedeného je zřejmé, že participace jednatele na rozhodování společníka může mít pouze pozitivní vliv.

5.2.3 Členové dozorčí rady

Problematiku účasti členů dozorčí rady na valné hromadě zákon explicitně neřeší. Podle ust. § 183 svolá dozorčí rada valnou hromadu, vyžadují-li to zájmy společnosti. Z tohoto ustanovení by se dalo dovodit, že pokud budou členové dozorčí rady za těchto podmínek svolávat valnou hromadu, pak by se jí jako svolavatelé měli účastnit. Těžko si lze představit situaci opačnou. Názory na účast členů dozorčí rady při zasedání valné hromady se v odborné literatuře liší. T. Dvořák dovozuje, že se jedná o jejich povinnost.¹¹³ Diskutabilní je rovněž ust. § 201 odst. 2 písm.

¹¹³ DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 211. Shodně též DĚDIČ, J. In DĚDIČ, J. a kol. (ed). *Obchodní zákoník. Komentář. Díl II*. Praha: POLYGON, 2002, s. 1221. Opačně HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 110.

d) ZOK. Dozorčí rada sice podává jednou ročně zprávu o své činnosti valné hromadě, nicméně z uvedeného nelze bez dalšího dovodit povinnost osobně se účastnit valné hromady. Zde bude nutné přihlídnout jednak k ustanovením NOZ a k obecné úpravě jednání orgánů v ZOK. Z ust. § 49 ZOK vyplývá, že členové dozorčí rady mají bez pochyby povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, což potvrzuje § 159 odst. 1 NOZ. Případná neúčast na valné hromadě by pak mohla být kvalifikována jako porušení této povinnosti. Uvedené skutečnosti nasvědčují spíše tomu, že členové dozorčí rady tuto povinnost mají, budou-li jako třetí osoby pozváni.

Na druhou stranu, argumenty podporující právo účastnit se jednání valné hromady jsou rovněž pádné. Předně zákon nikde nestanoví povinnost členů dozorčí rady účastnit se valné hromady. Rovněž zákon nestanoví, že by pozvánka měla být doručena členům dozorčí rady, když hovoří toliko o společnících.¹¹⁴ Zákon tedy v uvedené problematice mlčí, osobně se však domnívám, že ačkoli není povinnost členů dozorčí rady *explicite* zákonem stanovena, mělo by být v jejich nejlepším zájmu se veškerých valných hromad účastnit, a to z důvodu povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře a důvodů výše uvedených. Svým postupem tak mohou předejít neblahým následkům, které mohou z jejich neúčasti na valné hromadě vyvstat.

5.2.4 Likvidátor a další osoby zúčastněné

Specifika přináší situace, kdy se společnost nachází v likvidaci. Likvidátor je podle ust. § 193 NOZ orgánem společnosti a nabývá působnost jednatele. Jestliže tak určí společenská smlouva, valná hromada jmenuje a odvolává likvidátora. V takovém případě pak bude muset likvidátor předložit valné hromadě konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku ke schválení. V takovém případě lze dovodit jeho povinnost účastnit se valné hromady. Jelikož je na základě speciálního ust. § 94 odst. 1 ZOK povinen likvidátor předložit uvedené dokumenty valné hromadě vždy, soudím, že bude mít povinnost účastnit se zasedání valné hromady i v případě, kdy likvidátora jmenoval jednatel společnosti.

Přítomnost dalších osob ZOK stejně jako ObchZ nikterak neupravuje. Další osoby tak budou moci být přítomny podle mého názoru pouze v případě, kdy to bude umožňovat společenská smlouva. Otázka současné účasti společníka a zástupce již byla řešena judikatorně. Nejvyšší soud dovodil, že zákon nedává členovi družstva právo, aby byl na členské schůzi přítomen současně se svým zástupcem.¹¹⁵ Tyto závěry budou přílehlavé rovněž v režimu ZOK i pro společnost s ručením omezeným. Lze se ztotožnit s argumentací, že pokud je společník osobně přítomen, není třeba jeho zástupce. Osobně se domnívám, že v daném případě nejde vůbec o zastoupení.

¹¹⁴ Viz ust. § 184 odst. 2 ZOK.

¹¹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004.

Smyslem zastoupení je jeho použití v případech, kdy osoba na valné hromadě absentuje. Při účasti obou osob na konání valné hromady je pak tento smysl zcela popřen.

V určitých případech by bylo vhodné, aby společenská smlouva umožnila zúčastnit se zasedání valné hromady i třetím osobám. Tak např. auditor či daňový poradce společnosti by mohl pomoci objasnit ekonomické a daňové souvislosti s hospodařením společnosti. Rovněž praktická bude v případě zahraničního společníka účast tlumočnicka, který bude pomáhat zahraničnímu společníku s realizací jeho práv. Z dalších osob, které by se mohly a měly účastnit zasedání valné hromady lze uvést zákonné zástupce či samotné nezletilce nebo opatrovníka.

5.3 Usnášeníschopnost a přijímání rozhodnutí

K přijetí rozhodnutí na valné hromadě je zapotřebí, aby se sešel alespoň minimální počet hlasů společníků, který požaduje zákon nebo společenská smlouva. V opačném případě není možné rozhodnutí přijmout. Hovoří se o tzv. **usnášeníschopnosti** valné hromady. Obecná pravidla usnášeníschopnosti jsou obsažena v NOZ, ust. § 169 ZOK je však speciální a vylučuje použití pravidla obecného. Počet hlasů, který je potřeba k přijetí rozhodnutí se označuje jako *quorum*.

Dle výše uvedeného ustanovení platí, že valná hromada je schopna se usnášet, pokud jsou přítomni alespoň společníci, kteří mají v držení alespoň polovinu všech hlasů, neurčí-li společenská smlouva jinak. Tím se otevře prostor pro usnášeníschopnou valnou hromadu bez ohledu na počet přítomných společníků.¹¹⁶ Je samozřejmostí, že společenská smlouva může požadovat naopak vyšší počet hlasů přítomných společníků. Není ani vyloučeno, že společenská smlouva bude vyžadovat určitý počet společníků a nikoli jejich hlasů, které mají v držení. Za přítomné společníky se pak považují i ti, kteří hlasovali prostřednictvím technických prostředků či využili institutu dohlasování. V určitých případech je rovněž nutno zohlednit, že společník nemůže vykonávat svá hlasovací práva (srov. ust. § 196 odst. 3 a § 173 ZOK). To ovšem neznamená, že je jeho hlasovací právo po celou dobu konání valné hromady vyloučeno. Hlasovací právo je suspendováno právě v konkrétní záležitosti; v jiných věcech je nutno k hlasu společníka dále přihlížet.

Oproti právní úpravě ObchZ zákon stanoví, že jeden hlas je představován jednou korunou vkladu. Je však plně v dispozici společníků, zda si upraví ve společenské smlouvě toto pravidlo odchylně. Mohou tak např. určit, že hlas nebude vázán nikterak na výši vkladu nebo naopak na jiná kritéria.¹¹⁷

¹¹⁶ ČECH, P. S.r.o. po rekodifikaci. *Právní rádce*, 2012, č. 5, s. 16.

¹¹⁷ Shodně ŠUK, P. In ŠTENGLIOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 321.

Zákon dále *a priori* stanoví, že k přijetí rozhodnutí je potřeba prostá většina hlasů přítomných společníků, ledaže společenská smlouva určí jinak (ust. § 170 ZOK). Stejně tak jako je možná úprava usnášeníschopnosti, tak je možná úprava kvora pro přijetí rozhodnutí, neboť se opět jedná o plně dispozitivní ustanovení. V tomto režimu se bude odehrávat zřejmě většina běžných a nikterak závažných rozhodnutí.

Opačná situace se týká ust. § 171 odst. 1 ZOK, kde jsou vypočtena rozhodnutí nepochybně závažnějšího charakteru. Jedná o ustanovení jednostranně kogentní, a tedy nic nebrání upravit ve společenské smlouvě vyšší kvorum. Zákon pro taková rozhodnutí předepisuje formu veřejné listiny, tj. notářského zápisu (ust. § 172 ve spojení s § 776 odst. 2 ZOK).

Zákon naopak nově nevyžaduje kvorum tří čtvrtin, tak jak to požadoval ObchZ pro schválení ovládací smlouvy nebo smlouvy o převodu zisku (srov. ust. § 190d ObchZ). Společníci jsou však ve svém jednání limitováni též ust. § 212 NOZ, které je výrazem dosavadního ust. § 56a ObchZ zakazujícího zneužití většiny na úkor menšinových společníků.¹¹⁸ To však podle uvedeného ustanovení bude platit i opačně.¹¹⁹

5.4 Průběh valné hromady

Předně je třeba podotknout, že procedurální pravidla si mohou společníci upravit ve společenské smlouvě. Zákon o obchodních korporacích normuje průběh zasedání valné hromady v ust. § 188 ZOK. Podle tohoto ustanovení se společníci zapíší nejdříve do listiny přítomných s uvedením zákonných náležitostí. Za přítomné je ovšem nutno považovat i osoby, které se účastní valné hromady prostřednictvím využití technických prostředků dle ust. § 167 odst. 2 ZOK. Tím se rovněž zjistí, zda je valná hromada usnášeníschopná či nikoli. Z právní úpravy je patrné, že valnou hromadu zahájí její svolavatel.¹²⁰ Posléze má být zvolen předseda a zapisovatel. Pokud se nepodaří obě osoby zvolit, valnou hromadu řídí nadále její svolavatel a zapisovatele určí podle svého uvážení (ust. § 188 odst. 1 ZOK). Podle judikatury platí, že předsedou valné hromady nemusí být pouze společník.¹²¹ Tento názor potvrzuje ve své monografii rovněž T. Dvořák.¹²² Ten, kdo řídí jednání valné hromady je vázán zákonem a rovněž společenskou smlouvou, obsahuje – li tato pravidla týkající se zasedání valné hromady.

¹¹⁸ Usnesení Nejvyššího soud ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2202/2013. Jednání většinového společníka mimo valnou hromadu, jež menšinový společník považuje za zneužívající, však důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady pro porušení § 56a odst. 1 obch. zák. samo o sobě být nemůže.

¹¹⁹ K zneužití práva menšinovým společníkem viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2003, sp. zn. 29 Odo 871/2002.

¹²⁰ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 118.

¹²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005.

¹²² DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 215.

Volba uvedených funkcionářů náleží společníkům, přesto však nemusí být tento procedurální postup v pozvánce na valnou hromadu obsažen.¹²³ Tento přístup se zdá logický, neboť uvedená povinnost vyplývá *explicite* ze zákona a není jí třeba v pozvánce opakovat.

Společníci by měli mít zásadně rovnou možnost uplatňovat práva spojená s vlastnictvím jejich podílu (srov. ust. § 212 odst. 1 NOZ). Na valné hromadě se mohou vyjadřovat i jiné osoby jako např. jednatel, člen dozorčí rady nebo likvidátor. „Nemohou však hlasovat a z tohoto důvodu jejich hlas má poradní charakter.“¹²⁴

Na závěr konání valné hromady je nutno pořídit zápis z jejího jednání (ust. § 188 odst. 3 ZOK), který nadále nevyhotovuje jednatel (srov. ust. § 129 odst. 4 ObchZ), nýbrž zapisovatel.

¹²³ K uvedenému stanovisku dospěla judikatura. Viz 7 Cmo 146/2007.

¹²⁴ DVORÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 216.

6. Rozhodování a rozhodnutí valné hromady

Materie související s problematikou rozhodnutí¹²⁵ valné hromady je značná, proto nebudu komplexně pojednávat o veškerých aspektech týkajících se rozhodnutí valné hromady. Předmětem této kapitoly bude analýza právní povahy rozhodnutí valné hromady. Dále se v této části příspěvku zaměřím především na některé odchylky od standardního postupu přijetí rozhodnutí valnou hromadou a rovněž se budu zabývat některými zcela novými instituty, jež jsou pro české právo nové a netypické.

6.1 Právní povaha usnesení valné hromady

Jak plyne z ust. § 190 odst. 1 ZOK, rozhoduje valná hromada usnesením. V režimu ObchZ nebyly názory právních teoretiků na právní povahu usnesení valné hromady zcela jednoznačné. Ačkoli byl názor považující usnesení valné hromady nikoli za právní úkon (resp. jednání) považován za menšinový, přece se prosadil v judikatuře Nejvyššího soudu.¹²⁶ Usnesení valné hromady bylo podle judikatury považováno za tzv. jinou právní skutečnost.

Uvedené pojetí bude zřejmě muset být opuštěno a prosadí se tak názor, který již v minulosti zastávali např. K. Eliáš nebo J. Dědič. Druhý jmenovaný se zabývá touto problematikou rovněž v podmínkách ZOK a NOZ.¹²⁷ Jeho závěry rovněž potvrzuje i B. Havel, jakožto jeden z předních autorů ZOK.¹²⁸ Ke stejnému závěru dospívá i L. Lochmanová.¹²⁹ Lze dodat, že se ztotožňují se shora uvedenými názory. Pokud považujeme za právní jednání hlasování společníka na valné hromadě, *a fortiori* lze dospět k závěru, že rovněž usnesení bude právním jednáním. Konečně nelze přehlížet ani fakt, že usnesení valné hromady lze napadnout dle ust. § 191 a násl. ZOK neplatností.

6.2 Rozhodnutí učiněné mimo konání valné hromady

Pro společníky platí, že svá hlasovací práva mohou vykonávat, pokud jsou přítomni na řádně svolané valné hromadě (ust. § 168 odst. 1 ZOK). V případě nepřítomnosti však zákon poskytuje řadu možností, jak svá společnická práva uplatnit. Na nepřítomnost společníka na valné

¹²⁵ Pojmy rozhodnutí a usnesení valné hromady jsou v dalším textu používány *a promiscue*.

¹²⁶ Srov. např. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. února 2012, sp. zn. 28 Cdo 1070/2011.

¹²⁷ Blíže viz DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 325 an.

¹²⁸ HAVEL, B. Společnost s ručením omezeným na úsvitu rekonstrukce. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 12, s. 351 an.

¹²⁹ LOCHMANOVÁ, L. In BĚLOHLÁVEK A. a kol. (ed). *Komentář ke zákonu o obchodních korporacích. I. díl*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 331.

hromadě pamatuje ust. § 174 ZOK. Je třeba podotknout, že dodatečný výkon hlasovacího práva nelze zaměňovat s jinými instituty, které by se mohly jevit jakkoli podobné. Jedná se tak o hlasování s využitím technických prostředků (ať se jedná o korespondenční hlasování nebo konferenční hlasování či nikoli), které je přípustné pouze v případě, že tak určí společenská smlouva. Rozdílným institutem je rovněž **rozhodování mimo valnou hromadu**, jež zákon označuje za rozhodování per rollam.

Jak vyplývá z dikce zákona, společenská smlouva může omezit dodatečný výkon hlasovacích práv. Dále platí, že takto může hlasovat pouze společník, jenž nebyl na valné hromadě přítomen. Jak již výše uvedeno, za přítomné se považují i ti společníci, kteří hlasovali postupem dle ust. § 167 odst. 2 až 4 ZOK za splnění všech zákonných předpokladů. Základním předpokladem pro využití institutu dohlasování je skutečnost, že byla valná hromada usnášeníschopná. Otázkou tak je, zda lze tímto postupem dodatečně zhojit tuto překážku, jež brání v přijetí rozhodnutí valné hromady. Zákon však jasnou odpověď nedává. Osobně se domnívám, že tento postup nebude možný, pokud ovšem společenská smlouva neurčí jinak. S ohledem na zásadu legální licence soudím, že uvedenému pak nic nebrání.¹³⁰ Souhlas projevený výše uvedeným relevantním způsobem pak bude mít stejnou váhu jako souhlas projevený přímo na valné hromadě. Zcela bez významu pak bude projevený souhlas v případě, kdy valná hromada již usnesení v určité věci přijala. V tomto kontextu je však nutné zmínit též možnost společníka vystoupit ze společnosti. Vyslovení souhlasu či nevyjádření se bude mít zásadní vliv právě na jeho vystoupení ze společnosti, nebude-li společenská smlouva určovat jiná pravidla. Jinak tomu bude v situaci, kdy pro přijetí usnesení nebude při konání valné hromady vysloven dostatečný počet hlasů. V takovém případě bude záležet na každém dodatečně projeveném hlasu, neboť pouze dodatečné hlasy určí, zda bude příslušné usnesení přijato či naopak.

Konečně se může vyskytnout i situace, kdy bude usnesení valné hromady přijato a společník s velkým počtem svých hlasů následně dohlasuje s nesouhlasným stanoviskem. Vahou hlasů tohoto společníka pak může být již „přijaté“ usnesení negováno.

Dodatečný výkon hlasovacího práva musí být uskutečněn ve lhůtě 7 dnů ode dne konání valné hromady. Dle mého názoru bude sporné, jak toto ustanovení vykládat, resp. zda se jedná o lhůtu hmotněprávní či procesněprávní. Přikláním se k závěru, který chápe tuto lhůtu jako hmotněprávní. To znamená, že dodatečný výkon hlasovacího práva musí být v uvedené lhůtě doručen společnosti, nikoli jen předán k přepravě doručovateli. Je pravdou, že ZOK je právní předpis, který upravuje práva a povinnosti z hlediska práva hmotného, a proto by se mělo jednat spíše o

¹³⁰ Uvedený závěr potvrzuje i komentář k ZOK, viz ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 331.

lhůtu hmotněprávní. Na druhou stranu se nejeví jako vhodné, čekat na dodatečné hlasy příliš dlouho, obzvláště v situacích, kdy bude existovat nutnost přijmout rozhodnutí co nejdříve. Dále bude nutno přihlédnout k ust. § 176 odst. 1 ZOK, kde je upraveno rozhodování *per rollam*. Dle mého názoru by měla být použito nadepsané ustanovené *per analogiam* a být dovozeno, že se jedná o lhůtu hmotněprávní, tedy pouhé předání hlasu poslední den sedmidenní lhůty nepostačí ke vzniku účinků zákonem zamýšlených. Nic však nebrání tomu, aby si společníci lhůtu upravili odchýlně ve společenské smlouvě.

Nelze rovněž přehlédnout další zákonný požadavek, a tím je písemnost provedeného hlasování. V tomto ohledu bude nutné naplnit požadavky ust. § 561 a násl. NOZ. Dodatečný hlas musí být vtělen do listiny, která musí být rovněž podepsána. V případě využití elektronických prostředků je vyžadován elektronicky zaručený podpis (ust. § 561 NOZ). Podpis společníka musí být úředně ověřen v případech, kdy zákon požaduje, aby rozhodnutí valné hromady bylo osvědčeno veřejnou listinou (ust. § 174 odst. 3 ve spojení s § 175 odst. 3 a § 172 ZOK).

6.3 Rozhodování *per rollam*

Dalším případem, který zákon explicitně označuje za rozhodování mimo valnou hromadu je rozhodování, které nově ZOK označuje jako rozhodování *per rollam*, jež se řadí mezi tradiční instituty české právní úpravy.

Právní úprava rozhodování mimo valnou hromadu obsažená v ZOK navazuje na obecné ustanovení, jímž je ust. § 158 odst. 2 NOZ. To stanoví, že zakladatelské právní jednání může připustit rozhodování orgánu i mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků. Jak je patrné, valná hromada společnosti s ručením omezeným bude rozhodovat buď na svém zasedání anebo mimo něj. V tomto kontextu je nutno chápat rovněž rozhodování mimo valnou hromadu, resp. jde o rozhodování mimo zasedání valné hromady. Zákonodárce tedy poněkud zkratkovitě a nepřesně formuluje ust. § 175 odst. 1 ZOK, ze kterého by se mohlo zdát, že se v případě rozhodování *per rollam* vůbec nejedná o rozhodnutí valné hromady. Uvedenému závěru svědčí právě textace obecného ustanovení NOZ.

Poměrně zásadní změnou je možnost vyloučit rozhodování *per rollam* společenskou smlouvou. V režimu ObchZ měli společníci možnost rozhodovat tímto způsobem danou *ex lege* bez dalších omezení. Nově si tak mohou dobrovolně rozhodování mimo valnou hromadu zakázat.¹³¹ Jak již výše uvedeno, jedná se v každém případě o rozhodnutí valné hromady jakožto nej-

¹³¹ SCHINDLER, P. Stručná úvaha o rozhodování *per rollam* u společností s ručením omezeným ve stávající a nové úpravě obchodního práva. *Ad Notam*, 2013, č. 3, s. 3 a násl.

vyššího orgánu společnosti, proto lze tímto způsobem přijmout zásadně veškerá rozhodnutí, která náleží do působnosti valné hromady.

Co se týká formy samotného rozhodnutí, zákon explicitně nic nestanoví. Nicméně ust. § 175 odst. 1 ZOK hovoří o zaslání návrhu rozhodnutí na adresu společníků. Rovněž ust. § 176 odst. 1 ZOK o doručení souhlasu společníka s návrhem na usnesení společnosti. Z uvedeného by bylo dle mého názoru možné dovodit, že požadovaná forma rozhodnutí bude písemná. V souvislosti s dodržáním písemné formy bude nutno přihlídnout k ust. § 561 a násl. NOZ, který stanoví požadavky na zachování této formy.

Náležitosti návrhu na rozhodnutí jsou dále normovány v ust. § 175 odst. 2 ZOK. Zákonnou lhůtu patnácti dnů je možno modifikovat ve společenské smlouvě. Zde ZOK precizuje právní úpravu oproti stavu v ObchZ, který žádnou podpůrnou lhůtu pro vyjádření společníka nestanovil.¹³² Elementárním prvkem budou též podklady, na jejichž základě si společník udělá vlastní úsudek o navrhovaném rozhodnutí. Z hlediska dalších údajů zřejmě nebude na místě, aby společenská smlouva zbytečně vyžadovala další množství údajů, neboť to by mohlo být pro společnost ekonomicky zatěžující a rovněž by mohl být prodloužen celý proces rozhodování o návrhu. Společenská smlouva může konečně připustit i rozhodování per rollam s využitím technických prostředků (srov. ust. § 167 odst. 2 ZOK).

Podle ust. § 176 odst. 1 ZOK platí, že nedoručí – li společník návrh v požadované lhůtě, má se za to, že nesouhlasí. Uvedená konstrukce je tak výrazem staré římskoprávní zásady, že kdo mlčí, ten nesouhlasí.¹³³

Formu vyjádření společníka k návrhu zákon opět explicitně nestanoví. Z předchozího výkladu je však možné dovodit, že bude požadována forma písemná. Společník by měl tedy uvést, zda hlasuje pro anebo proti přijetí návrhu. Pro písemnou formu bude nutné dodržet obecná, shora uvedená, ustanovení NOZ.

Podstatnou změnu lze zaznamenat v případě, kdy zákon vyžaduje, aby usnesení valné hromady bylo ověřeno notářským zápisem. Podle ust. § 175 odst. 3 ZOK totiž zákon nadále nepožaduje, aby vyjádření společníka mělo rovněž formu notářského zápisu, jako tomu bylo v režimu ObchZ.¹³⁴ V praxi uvedené znamená, že tam, kde je potřeba přijmout usnesení valné hromady ve formě notářského zápisu se lze, prostřednictvím přijetí rozhodnutí per rollam, tomuto ověření vyhnout. To samozřejmě bude znamenat finanční úsporu společností. Zákon totiž požaduje v těchto případech pouze úřední ověření podpisu společníka. Nicméně si nemyslím, že v případě společností s větším počtem společníků bude mít toto řešení velký význam. Naopak,

¹³²Srov. ust. § 130 ObchZ.

¹³³ *Qui tacet, consentire non videtur.*

¹³⁴ Srov. ust. § 130 odst. 2 ObchZ.

uvedený postup by se mohl uplatnit především v menších korporacích s nižším vlastním kapitálem.

Postup rozhodování *per rollam* tedy spočívá v tom, že osoba oprávněná svolat valnou hromadu, navrhne usnesení, o němž mají společníci hlasovat. K hlasování následně dojde tak, že osoba oprávněná svolat valnou hromadu rozešle společníkům návrh usnesení a společníci se zpětně písemnou formou vyjádří, zda s navrženým textem souhlasí či nikoliv.¹³⁵ Pokud se společník ve stanovené lhůtě nijak nevyjádří, presumuje se jeho nesouhlas. Společník v případě, že s návrhem nesouhlasí, má tak dvě možnosti, jak svůj nesouhlas projevit. První je, že zašle svůj výslovný nesouhlas osobě oprávněné ke svolání valné hromady. Druhá možnost spočívá v nečinnosti. Výrazná změna se týká kvora potřebného k přijetí usnesení *per rollam*, když ust. § 176 odst. ZOK normuje, že většina se počítá z celkového počtu hlasů všech společníků. Jedná se tak o *lex specialis* k ust. § 170 ZOK. Zákon zde jinými slovy říká, že všichni společníci se pro účely přijetí usnesení *per rollam* považují za přítomné a to bez ohledu na pravidla, jež mohou být stanovena odlišně pro quorum při zasedání valné hromady. Rozhodnutí se posléze oznámí všem společníkům postupem dle ust. § 177 ZOK.

¹³⁵ HEJDA, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, s. 228.

7. Neplatnost usnesení valné hromady

Právní úprava obsažená v ZOK vychází ze stejných zásad jako ta v režimu ObchZ. Ačkoli by se mohlo z dikce ust. § 45 odst. 3 ZOK zdát, že je právní úprava neplatnosti usnesení valné hromady komplexní a není třeba brát v úvahu relevantní ustanovení NOZ¹³⁶, není tomu tak. Právní úpravu neplatnosti usnesení valné hromady lze nalézt v obou zmíněných předpisech, jejichž vztah je normován ust. § 3 ZOK. „Účel právní úpravy řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti je dvojitý. Jednak poskytuje ochranu individuálním právům osob oprávněných domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, a jednak je „zákonem předvídaným nástrojem obecné ochrany zákonnosti ve vnitřních poměrech společnosti, resp. souladu těchto vnitřních poměrů s autonomní úpravou provedenou“ ve společenské smlouvě, „a to s ohledem na širší kontext ochrany společnosti, resp. všech osob oprávněných takový návrh podat, jakož i dalších osob, jež mohou být těmito vnitřními poměry dotčeny“.¹³⁷ Je třeba podotknout, že koncepce neplatnosti usnesení valné hromady vychází nově z relativního pojetí.

7.1 Důvody neplatnosti valné hromady

Při komparaci obecné úpravy NOZ a ZOK v oblasti neplatnosti usnesení valné hromady je zřejmé, že ZOK rozšiřuje důvody neplatnosti usnesení valné hromady. Tyto důvody pak obecně normuje ust. § 191 odst. 1 ZOK. Na základě uvedeného ustanovení je důvodem neplatnosti pouze rozpor usnesení valné hromady s právními předpisy nebo společenskou smlouvou. Jiné důvody (uvedené v NOZ) se tak na usnesení valné hromady neaplikují. Podle odstavce druhého ust. § 191 je důvodem neplatnosti usnesení rovněž jeho rozpor s dobrými mravy. V rozporu s výše uvedenými důvody tak mohou být jednání předcházející přijetí usnesení valné hromady – svolání valné hromady, přijímání usnesení, nebo samotný obsah usnesení.

Vadně může být svolána valná hromada v případě, že je svolána osobou neoprávněnou a dále v případě, kdy pozvánka neobsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti.¹³⁸ Konečně se tak může stát i v důsledku nedodržení lhůty pro její svolání.¹³⁹

Při procesu přijímání usnesení valné hromady může rovněž dojít k pochybení, jež bude mít za následek neplatnost takového usnesení. Příkladem může být přijetí usnesení, ačkoli nebyla

¹³⁶ Ust. § 258 – 260 NOZ.

¹³⁷ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 367.

¹³⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. září 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001: „Pro naplnění požadavku určitosti pozvánky na valnou hromadu společnosti s ručením omezeným, která má rozhodnout o zvýšení základního kapitálu, je nezbytné, aby v programu bylo uvedeno, který ze dvou zákonem přípustných důvodů zvýšení základního kapitálu má být použit a v jakém rozsahu má ke zvýšení dojít.“

¹³⁹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009.

valná hromada usnášeníschopná či nebylo usnesení přijato dostatečný počtem hlasů. Důvodů při procesu přijímání je však celá řada.¹⁴⁰

Rovněž obsah usnesení valné hromady může zakládat jeho neplatnost pro rozpor se zákonem, společenskou smlouvou či s dobrými mravy. Tak např. Nejvyšší soud dovodil, že „*jestliže valná hromada akciové společnosti konaná do šesti měsíců od posledního dne účetního období (§ 184 odst. 3 obč. zák. ve znění účinném do 30. 11. 2009) projednala účetní závěrku za ono účetní období a na jejím základě rozhodla o rozdělení zisku, pak mimořádná valná hromada konaná v téže roce po uplynutí šesti měsíců od posledního dne účetního období není oprávněna na základě téže účetní závěrky rozhodnout o jiném rozdělení zisku.*“¹⁴¹ Rozpor usnesení s dobrými mravy je dnes explicitně normován v ust. § 191 odst. 2 ZOK.¹⁴²

7.2 Lhůta k podání žaloby na neplatnost usnesení

Ustanovení § 191 věta první odkazuje na právní úpravu obsaženou v NOZ. Konkrétně se jedná o ust. § 259 NOZ, ze kterého se podává, že obecná lhůta pro uplatnění práva spočívající v podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je stanovena na tři měsíce. Zákon však nevymezuje jen lhůtu subjektivní, nýbrž též lhůtu objektivní v délce trvání jednoho roku. Z dikce uvedeného ustanovení dovozují, že se jedná o lhůty prekluzivní, neboť po uplynutí času toto právo zaniká. Navrhovatel tak bude mít objektivní možnost seznámit se s navrhovanými rozhodnutími již v pozvánce, která mu bude zaslána na adresu uvedenou v seznamu společníků. Dále se předpokládá, že společníci, kteří se neúčastní valné hromady, mají objektivní možnost seznámit se s existencí usnesení v den konání valné hromady.¹⁴³ Právě tento den pak bude rozhodující pro počátek běhu subjektivní prekluzivní lhůty. Další objektivní možnost seznámení se s již přijatým usnesením, mají dle mého názoru společníci rovněž v okamžiku, kdy je nepřítomným společníkům doručen zápis z jednání valné hromady tak, jak předvídá ust. § 188 odst. 3 ZOK. Na tomto místě lze podotknout, že pokud nebude společník přebírat korespondenci na oznámené adrese, půjde případná prekluze jeho práva výlučně k jeho tíži. Po uplynutí lhůty jednoho roku od přijetí již nelze usnesení žádným způsobem napadat s ohledem na právní jistotu vzniklých vztahů.

¹⁴⁰ K dalším důvodům neplatnosti srov. ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 370.

¹⁴¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.

¹⁴² Ke stejnému závěru však došla i judikatura v režimu ObchZ, viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 346/2010.

¹⁴³ ŠUK, P. In ŠTENGLOVÁ, I. a kol. (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 369.

Pokud bylo rozhodnutí přijato hlasováním per rollam nebo postupem dle ust. § 174 ZOK, má společník stanovenou speciální lhůtu k uplatnění svého práva. Obecná právní úprava obsažená v ust. § 259 NOZ se tedy nepoužije.

Jak již výše uvedeno, zmiňované lhůty jsou svou povahou nejen prekluzivní, ale též hmotněprávní. Rozhodující pro zachování práva společníka dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady tedy bude okamžik, kdy takový návrh doručí soudu. Pokud bude návrh v poslední den uvedených lhůt předán poštovnímu doručovateli k přepravě, nebude moci soud takové podání brát na zřetel.

7.3 Aktivní věcná legitimace

Obecnou úpravu aktivně věcně legitimovaných lze nalézt v ust. § 258 NOZ. Nutno podotknout, že ZOK v ust. 191 odst. 1 normuje okruh osob odlišně, a z toho je patrné, že jakožto *lex generalis* se ustanovení NOZ nepoužije. Výčet osob, které jsou oprávněny dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady, je taxativní, čili toto právo svědčí výlučně jim a nikoli jiným osobám. Jediným větším rozdílem nové právní úpravy je skutečnost, že právo dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady nadále nesvědčí insolvenčnímu správci. Ten je však vyloučen rovněž dle úpravy v NOZ.¹⁴⁴

Otázka okruhu aktivně věcně legitimovaných osob nebude v praxi problematickou. Složitější se však jeví věcná legitimace těchto osob v návaznosti procesní právo¹⁴⁵, a to zejména v otázce okamžiku posuzování věcné legitimace a její následné ztráty. Pomineme – li názorové divergence představitelů právní vědy, judikatura zaujala postoj, že aktivní věcnou legitimaci je nutno zkoumat k okamžiku vyhlášení rozhodnutí.¹⁴⁶ Tento názor však v korporátním právu neplatí bezvýjimečně. V potaz je potřeba vzít též právní zájem navrhovatele, neboť i poté, kdy ztratil navrhovatel svou věcnou legitimaci, trvá většinou jeho právní zájem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Účelem zkoumaného ustanovení je poskytnout navrhovateli ochranu před negativními následky neplatného usnesení valné hromady, což by bylo ztrátou věcné legitimace v průběhu řízení a následným zamítnutím žaloby, zcela popřeno. Ačkoli aktivní věcná legitimace navrhovatele může pominout (např. tím, že jednatel bude ze své funkce odvolán), právní zájem této osoby nadále trvá. V každém případě tak musí soud v době vydání rozhodnutí¹⁴⁷

¹⁴⁴ DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 325 an.

¹⁴⁵ Postupem podle zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen OSŘ).

¹⁴⁶ Např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2002, sp. zn. 29 Odo 657/2001.

¹⁴⁷ Srov. ust. § 154 OSŘ.

zkoumat existenci právního zájmu navrhovatele.¹⁴⁸ Pakliže je dán, nemůže to mít za následek zamítnutí podaného návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

7.3.1 Protest

Osoby aktivně věcně legitimované, které jsou uvedeny v předchozí kapitole, se mohou bez dalšího dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady. To však neplatí pro společníky společnosti s ručením omezeným. Nejedná se o institut zcela nový, neboť protest znala již právní úprava obsažená v ObchZ.¹⁴⁹ Podstatné je, že protest nabývá zcela nového a velmi důležitého významu pro společníky. Nebude-li totiž **protest** společníkem na valné hromadě vůbec uplatněn, právo společníka dožadovat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je zcela bez významu. Je tedy patrné, že vznesení protestu je nutnou a nezbytnou podmínkou pro uplatnění uvedeného práva. Právo podat protest samozřejmě náleží všem společníkům bez jakéhokoli rozdílu. Podání protestu však není umožněno jen společníkům přítomným na valné hromadě, ale též společníkům nepřítomným. Z dikce ust. § 192 odst. 2 ZOK však plyne, že neplatnosti usnesení se může domáhat jakýkoli společník, nikoli jen ten, který protest sám vznesl. Z toho je patrné, že je posíleno postavení ostatních společníků v okamžiku podání protestu kterýmkoli z nich.¹⁵⁰

Formu protestu zákon nepředepisuje. Nicméně je nutné, aby společník požádal o zapsání protestu do zápisu z usnesení valné hromady (ust. § 189 odst. 1 písm. f) ZOK). Za velice užitečný považují odstavec třetí ust. 192 ZOK, které stanoví vyvratitelnou právní domněnku pro případ sporného podání protestu. Jelikož zákon o formě protestu mlčí, bude možné jej podat jak ústně, tak písemně.

Poměrně překvapivá může být pro společníky následující skutečnost: „*Pakliže si účastník valné hromady nenechá do zápisu zapsat protest, pak se nemůže z důvodu, který měl jinak protestovat, dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady, ledaže protest nebyl zapsán chybou zapisovatele, případně se důvody pro protest objevily později.*“¹⁵¹ Je tedy zjevné, že učiněný protest musí být odůvodněn, o čemž svědčí též ust. § 189 odst. 2 písm. f) ZOK. Odůvodnění protestu pak bude mít zásadní význam pro žalobu na neplatnost usnesení valné hromady, neboť důvody již nebude možno nikterak rozšiřovat a soud bude přezkoumávat platnost usnesení jen v rozsahu namítaných důvodů v protestu. Soud

¹⁴⁸ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1.8. 2002, sp. zn. 29 Odo 11/2002.

¹⁴⁹ Srov. ust. § 129 odst. 4 ve spojení s § 188 odst. 2 písm. f) ObchZ. Tato právní úprava však s podáním protestu nespojovala žádné negativní následky či sankce.

¹⁵⁰ JOSKOVÁ, L. Napadení usnesení valné hromady podle zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2013, č. 2, s. 43.

¹⁵¹ HAVEL, B. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012, s. 99.

k jiným důvodům nepřihlédne ani v situaci, kdy tyto důvody objektivně existují, nicméně nebyly namítány. Jedná se o poměrně znatelný projev zásady *vigilantibus iura scripta sunt*.

Nicméně v této souvislosti soudím, že díkce zákona není v tomto ohledu precizně formulována a tato povinnost z ní zřetelně nevyplývá. Nelze než souhlasit s názorem, že jsou tak na společníky kladeny vysoké nároky na znalost právní úpravy, judikaturu a správnou identifikaci důvodu neplatnosti, přičemž na to mají společníci poměrně krátký časový úsek (tj. po dobu konání valné hromady).¹⁵² Je otázkou, nakolik tedy bude toto právo využitelné v praxi, ačkoli zákon tu nepožaduje právní kvalifikaci důvodu neplatnosti. Problémem by se pak mohlo stát podání protestu zejména pro zahraniční společníky, kteří nebudou na valné hromadě zastoupeni.

Nebude-li protest v zápisu uveden, bude možné se dovolávat neplatnosti tehdy, bude-li naplněna některá z výjimek ust. § 192 odst. 2 ZOK mezi něž patří chyba zapisovatele (předsedy) při zapisování protestu, dále pokud nebyl návrhovač přítomen na valné hromadě a konečně nebylo možné zjistit důvody neplatnosti již na valné hromadě.

Z vlastní textace ust. § 192 ZOK plyne, že zásada *vigilantibus iura* platí v případě podání protestu pouze pro společníky¹⁵³, nikoli pro další aktivně legitimované osoby, které jsou uvedeny výše.

7.4 Přiměřené zadostiučinění

Porušení práv společníka, jakož i následky z toho plynoucí, normuje ust. § 193 odst. 2 ZOK. Při bližší analýze tohoto ustanovení se podává, že společnost musí porušit práva společníka při svolání valné hromady či v průběhu valné hromady. Z předchozího výkladu je patrné, že nezaslání pozvánky na valnou hromadu je porušením práva při svolávání valné hromady. Mezi další důvody porušení tohoto práva pak bude patřit situace, kdy pozvánka není doručena včas a řádně či situace, kdy pozvánka nemá zákonem (nebo společenskou smlouvou) stanovené náležitosti. V průběhu valné hromady pak může být právo společníka porušeno neposkytnutím informace (ust. § 155 ZOK) či upřením práva protestovat proti usnesení valné hromady, jak je uvedeno v přechodí kapitole. Na tomto místě je potřeba podotknout, že společník může při konání valné hromady požadovat jakékoli informace týkající se společnosti, nejen ty související s konáním valné hromady. Mezi další způsoby porušení práva tak lze zařadit též odejmutí práva společníka vznášet dotazy a požadovat vysvětlení od jednatele nebo k tomu určených třetích

¹⁵² JOSKOVÁ, L. Napadení usnesení valné hromady podle zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2013, č. 2, s. 44. Shodně též ČECH, P. S.r.o. po rekodifikaci. *Právní rádce*, 2012, č. 5, s. 16.

¹⁵³ Bez zajímavosti není ani otázka tzv. paušálního protestu. Blíže k tomu viz JOSKOVÁ, L. Napadení usnesení valné hromady podle zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2013, č. 2, s. 44 – 45.

osob.¹⁵⁴ Další nezbytnou podmínkou pro vznik práva na zadostiučinění je, že právo společníka bylo porušeno závažným způsobem. *A contrario* tak nikoli každé porušení práva společníka bude mít bez dalšího za následek vznik nároku na zadostiučinění.

Ustanovením, na něž odkazuje ZOK, se rozumí ust. § 260 NOZ. Z tohoto ustanovení plyne, že společník musí své právo uplatnit ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy se o usnesení valné hromady dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však do jednoho roku od přijetí rozhodnutí. V tomto případě se však nejedná o lhůtu prekluzivní, jak je tomu v případě lhůty pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

Konečně je třeba poznamenat, že při komparaci právní úpravy ObchZ a ZOK nelze přehlédnout, že právo na **přiměřené zadostiučinění** bylo rozšířeno na všechny společníky, zatímco podle ObchZ (srov. ust. § 131 odst. 4 ObchZ) měli toto právo jen ti společníci, jimž vzniklo právo na náhradu škody.

¹⁵⁴ LOCHMANOVÁ, L. In BĚLOHLÁVEK A. a kol. (ed). *Komentář k zákonu o obchodních korporacích. I. díl.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 728 – 729.

8. Závěr

Ve své práci jsem se zabýval tématem valné hromady společnosti s ručením omezeným jakožto obligatorním a jedním z nejdůležitějších orgánů společnosti. Cílem této práce nebylo podat ucelený výklad, nýbrž zaměřit se na instituty, které jsou v českém právu obchodních korporací nové nebo rozdílné v porovnání s právní úpravou obsaženou v ObchZ. Z obsahu jednotlivých kapitol se podává, že nová právní úprava, kterou přinesl ZOK, v mnohém precizuje dosavadní úpravu, která byla na mnoha místech sporná. V obecné rovině lze učinit závěr, že zákonodárce na mnoha místech přistoupil k výslovné úpravě záležitostí, které byly doposud řešeny právními teoretiky a precizovány judikaturou. Tento postup lze hodnotit kladně, neboť nová právní úprava korporátního práva se tak zdá být pro adresáta právní normy přehlednější, ucelenější a předvídatelnější. Přesto jsem však ve své práci narazil na místa, kde se názory mnohých autorů rozcházejí. Rovněž bylo možné setkat se ustanoveními, jejichž aplikace nebyla a nebude zcela lehká, což je důsledkem mnohdy nedůsledné zákonné dikce. Je rovněž potřeba podotknout, že právo obchodních korporací po rekonstrukci soukromého práva není představováno pouze zákonem o obchodních korporacích, ale mnohá ustanovení je nutno hledat v NOZ. Na některých místech pak mohou být odkazy mezi těmito předpisy obtížně uchopitelné a vyložitelné.

Některá dílčí témata související s právní úpravou valné hromady jsou mimořádně obsáhlá, proto nebylo možné poskytnout hlubší vhled do dané problematiky, neboť by mohly být předmětem samostatné kvalifikační práce. Snažil jsem se tedy zaměřit na oblasti zajímavé a z pohledu praxe mající zásadní význam pro dosavadní společnosti s ručením omezeným, pročež bylo mou snahou se k takovým institutům vyjádřit a poskytnout hlubší vhled. Zde je nutno podotknout, že další ekonomický a právní život společností s ručením omezeným bude silně ovlivněn intertemporálními ustanoveními NOZ a ZOK, jež se od 1. 1. 2014 na obchodní korporace aplikují.¹⁵⁵ Tato práce neaspíruje na to, býti podrobnou komparací stávající právní úpravy obsažené v ZOK s již neúčinným ObchZ.

Je nepochybné, že shora uvedený ZOK ve spojení s NOZ skýtá pozitiva, ale též negativa. Některé závěry tak není možné s jistotou předjímat, neboť existují pádné argumenty na obou stranách. V průběhu dalších let pak budou jistě zodpovězeny otázky, které jsou dnes nejasné či krajně problematické. Rovněž je nepopíratelné, že valná většina dosavadní judikatury českých soudů bude nadále použitelná v nové právní úpravě valné hromady společnosti s ručením omezeným. V souvislosti s určitými problematickými či novými instituty jsem se pokusil vyslovit svůj

¹⁵⁵ Detailněji k aplikaci intertemporálních ustanovení nové právní úpravy soukromého práva viz DĚDIČ, J. Obchodní korporace v pohledu rekonstrukčních intertemporálních ustanovení. *Právník*, 2013, č. 10, s. 953 – 962.

právní názor na danou materii s ohledem na názory odborné veřejnosti, judikatury a vlastní dikci zákona.

Věřím, že se mi výše uvedené cíle podařilo přesvědčivě naplnit a jsem v očekávání, jak bude nové právo obchodních korporací nadále vykládáno a aplikováno, neboť zavedená nova mohou usnadnit existenci obchodních korporací, jakož i přinést nemalé výkladové a aplikační problémy.

Použitá literatura

Knižní tituly

1. BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 660 s.
2. BĚLOHLÁVEK, Alexander a kol. *Komentář ke zákonu o obchodních korporacích. 1. díl*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 991 s.
3. DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. Díl I. § 1-92e*. Praha: POLYGON, 2002. 848 s.
4. DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. Díl II. § 93-175*. Praha: POLYGON, 2002. 896 s.
5. DVORÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 3. vydání. Praha: ASPI, 2008. 454 s.
6. ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Prospektrum, 1997. 254 s.
7. FRENCH, Derek, MAYSON Stephen, RYAN, Christopher. *Company law*. 29th edition. Oxford: Oxford University Press, 2012, 747 s.
8. HAVEL, Bohumil. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012. 287 s.
9. HEJDA, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013. 784 s.
10. HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2011. 552 s.
11. KOBLIHA, Ivan a kol. *Obchodní zákoník: úplný text zákona s komentářem*. Praha: Linde, 2006. 1554 s.
12. LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s.
13. PELIKÁNOVÁ, Irena. *Komentář ke obchodnímu zákoníku. 1 díl*. 4. vydání. Praha: ASPI, 2004. 572 s.
14. SVEJKOVSKÝ Jaroslav, DEVEROVÁ Lenka a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013. 540 s.
15. ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 13. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 1469 s.
16. ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013. 1008 s.

Odborné články

1. ČECH, Petr. SRO po rekonstrukci. *Právní rádce*, 2012, roč. 20, č. 5, s. 14-16.
2. DĚDIČ, Jan. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, roč. 3, č. 11, s. 325 – 332.
3. DĚDIČ, Jan. Obecná úprava právnických osob v novém občanském zákoníku (se zaměřením na její význam pro obchodní korporace). *Obchodní právo*, 2012, roč. 20, č. 1, s. 2 a násl.
4. DĚDIČ, Jan. Obchodní korporace v pohledu rekonstrukčních intertemporálních ustanovení. *Právník*, 2013, č. 10, s. 953 – 962.
5. DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Právnická osoba jako člen orgánu obchodní korporace – vybrané otázky (1. část). *Obchodněprávní revue*, 2013, roč. 5, č. 11 – 12, s. 305 – 310.
6. DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Právnická osoba jako člen orgánu obchodní korporace – vybrané otázky (2. část). *Obchodněprávní revue*, 2014, roč. 6, č. 1, s. 1 – 4.
7. DVORÁK, Tomáš. Rozdělování zisku ve společnosti s ručením omezeným. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 16, s. 567 – 574.
8. ELIÁŠ, Karel. Působnost valné hromady společnosti s ručením omezeným. *Právní praxe v podnikání*, 1997, č. 2, s. 1 – 6.
9. ELIÁŠ, Karel. Valná hromada společnosti s.r.o. *Právník*, 1994, č. 12, s. 1029
10. HAVEL, Bohumil. Společnost s ručením omezeným na úsvitu rekonstrukce. *Obchodněprávní revue*, 2011, roč. 3, č. 12, s. 351-355.
11. JOSKOVÁ, Lucie. Napadení usnesení valné hromady podle zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2013, roč. 5, č. 2, s. 41 – 45.
12. OBERTOVIČ, Alica, LASÁK, Jan. Prokura v judikatuře českých soudů. *Soudní rozhledy*, 2010, roč. 16, č. 5, s. 165 – 191.
13. PELIKÁN, R. Několik poznámek k úpravě společností s ručením omezeným v novém zákoně o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, roč. 4, č. 3, s. 76 – 79.
14. SCHINDLER, P. Stručná úvaha o rozhodování per rollam u společností s ručením omezeným ve stávající a nové úpravě obchodního práva. *Ad Notam*, 2013, roč. 19, č. 3, s. 3 – 5.

Internetové odkazy

1. KYSELOVÁ, J. Prokura – jaké změny přinese nový občanský zákoník v její právní úpravě? [online]. epravo.cz, 3. srpna 2012 [cit. 2. 4. 2014]. Dostupné na

- <<http://www.epravo.cz/top/clanky/prokura-jake-zmeny-prinese-novy-obcansky-zakonik-v-jeji-pravni-uprave-84532.html>>.
2. ČECH, P. *Svolání valné hromady* [online]. pravniradce.ihned.cz, 23. října 2008 [cit. 18. 5. 2014]. Dostupné na <<http://pravniradce.ihned.cz/c1-29296830-svolani-valne-hromady>>.
 3. POLANSKÝ R, ABSOLON J. *Paralyza valných hromad od 1. 1. 2014?* [online]. [epravo.cz](http://www.epravo.cz), 27. listopadu 2013 [cit. 8. 6. 2014]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/paralyza-valnych-hromad-od-1-1-2014-92953.html>>.
 4. Stanovisko KANCL dostupné na <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/PDF/Stanovisko_441_NO_Z.pdf>.

Judikatura

1. Rozhodnutí Nejvyšší soud ČR ze 30. dubna 1997, sp. zn. 1 Odo 2/97
2. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001
3. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2002, sp. zn. 29 Odo 657/2001
4. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1.8. 2002, sp. zn. 29 Odo 11/2002.
5. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2003, sp. zn. 29 Odo 871/2002
6. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004
7. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004
8. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004
9. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005
10. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 844/2006
11. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.6.2007, sp. zn. 29 Odo 984/2005
12. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2007, sp. zn. 29 Odo 1233/2006
13. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2008, sp. zn. 29 Odo 1429/2006
14. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007
15. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.1.2009, sp. zn. 29 Odo 1060/2006
16. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009
17. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4284/2007
18. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1259/2009
19. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3880/2009
20. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 346/2010
21. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 12. 2011, sp. zn. 5 Cmo 179/2011
22. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 2. 2012, sp. zn. 28 Cdo 1070/2011
23. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 272/2011

24. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 66/2011
25. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1982/2011
26. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. Cmo 160/2011
27. Usnesení Nejvyššího soud ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2202/2013

Právní předpisy

1. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31. 12 2013.
2. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.
4. Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
5. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
6. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).
7. Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Shrnutí

Tato diplomová práce nesoucí název „Valná hromada společnosti s ručením omezeným“ je členěna do šesti samostatných kapitol. První kapitola se zabývá obecným vymezením valné hromady společnosti s ručením omezeným, postavením v hierarchii orgánů společnosti a rovněž vzájemnými vztahy mezi orgány. Valná hromada je tedy orgánem nejvyšším, kde společníci mohou vykonávat svá nemajetková práva.

Druhá kapitola je věnována působnosti valné hromady nejprve z hlediska právní teorie a posléze je pozornost zaměřena na jednotlivé záležitosti, jež podle dikce zákona spadají do působnosti valné hromady. V každé podkapitole se snažím analyzovat komplexně danou působnost v kontextu nového práva obchodních korporací.

Další kapitola zkoumá problematiku svolávání valné hromady opět nejprve z pohledu teoretického. Následuje výklad zaměřující se na důvody, které vedou ke svolání valné hromady a osoby, jež jsou oprávněny svolat valnou hromadu. V závěrečné podkapitole se věnuji pozvánce na valnou hromadu s přihlédnutím k bohaté judikatuře českých soudů.

Kapitola čtvrtá se zaměřuje na průběh valné hromady. V první podkapitole jsou rozebrány jednotlivé typy valných hromad. Další výklad směřuje k osobám, které jsou oprávněny účastnit se valné hromady. Pozornost je věnována rovněž usnášeníschopnosti a faktickému průběhu valné hromady.

Pátá kapitola se zabývá rozhodováním valné hromady, jehož výsledkem je usnesení valné hromady v konkrétní věci. Zmíněna je zde změna právní povahy usnesení valné hromady s ohledem na jiné pojetí právního jednání v občanském zákoníku. Opomenuty nejsou ani způsoby rozhodování společníků mimo zasedání valné hromady.

Závěrečná kapitola zkoumá neplatnost usnesení valné hromady z několika dílčích pohledů. V centru pozornosti se tak ocitají důvody neplatnosti usnesení valné hromady a lhůty k podání žaloby na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Významným institutem je nově protest, o němž je pojednáno podrobněji. Celá práce je uzavřena kapitolou, jež je věnována přiměřenému zadostiučinění, pokud společnost porušila práva společníka, která jsou mu garantována.

Summary

This thesis entitled „General meeting in limited liability company“ is divided into six following chapters. The first chapter deals with description of shareholders meeting in general, the place that this body takes among the other bodies existing in limited liability company, and relationship among those bodies as well. It has to be concluded that shareholders meeting is the most powerful body in company.

The second chapter starts describing a general meeting from a view of legal theory followed by subchapters that are focused on matters that fall within the competence of shareholders meeting. Each matter is analyzed in its complexity under the new rules of corporate law that came into force on January 1, 2014.

The next chapter discusses the convocation of shareholders meeting and reasons for convocation as well. This chapter also explains what kind of individuals have right to call a meeting in accordance to corporate law. At the end of this chapter, the notice of a meeting is examined not only by view of statute but considering recent judicial practice as well.

The fourth chapter is focused on ongoing general meeting primarily. In the first subchapter, the various types of meetings are described. Consequential text contains explanation of individuals having the right to attend the meeting. Also the rules arising from a statute or constitution concerning a quorum are not omitted hereunder.

The fifth chapter consists of analysis of decision-making that results in a decision given by shareholders whereas different methods of voting are discussed. A legal nature of the decision has been obverted over time in respect of acceptance of a new company law and Civil code. This chapter is concluded with the decision-making without meeting.

The final chapter is dedicated to invalid decision of shareholders meeting which is examined through several points of view. Having regard to the wide scope of the aforementioned matter, it was unable to analyze all the consequences related to void decision. Hence, the first subchapter is devoted to the reasons causing invalidity of made decision. Making a protest during shareholders meeting has become more significant, therefore a single subchapter has been added. The whole thesis is concluded by a subchapter concerning appropriate compensation in case that the members' rights are infringed.

Klíčová slova / Key words

- společnost s ručením omezeným / limited liability company
- valná hromada / general (shareholders) meeting
- společník / partner
- rozhodnutí / decision
- působnost / competence
- svolání valné hromady / call general meeting
- pozvánka na valnou hromadu / notice of meeting
- usnášeníschopnost / quorum
- hlasování / voting
- rozhodování / decision-making
- rozhodování mimo valnou hromadu / decision-making without meeting
- neplatnost / invalidity
- protest / protest
- přiměřené zadostiučinění / appropriate compensation